FACULTATEA DE MEDICINĂ DIN BUCUREŞTI

No. 1937.

CONTRIBUȚIUNI

LA

Studiul tratamentului psicho-analitic

(cu 6 cazuri analizate)

TEZĂ

PENTRU

DOCTORAT IN MEDICINĂ ŞI CHIRURGIE

PREZENTATĂ ŞI SUSŢINUTĂ LA 29 IUNIE 1923

DE

C. VLAD

PLOEŞTI

TIPOGRAFIA „CONCURENȚA"

V. DUMITRESCU

Atelierele: Str. Barbu Delavrancea No. 37.

1923

FACULTATEA DE MEDICINĂ DIN BUCUREŞTI

No. 1937.

CONTRIBUŢIUNI

LA

Studiul tratamentului psicho-analitic

(cu 6 cazuri analizate)

R. UNIV. BIBLIOTHEEK LEIDEN

TEZĂ

PENTRU

DOCTORAT IN MEDICINĂ ŞI CHIRURGIE

PREZENTATĂ ŞI SUSŢINUTĂ LA 29 IUNIE 1923

DE

C. VLAD

INSTITUTUL MEDICO-FARMACEUTIC
BIBLIOTECA CENTRALA
Invent. Nr. 771698

PLOEŞTI

TIPOGRAFIA „CONCURENŢA"

V. DUMITRESCU

Atelierele: Str. Barbu Delavrancea No. 37.

1923

FACULTATEA DE MEDICINĂ DIN BUCUREȘTI

Decan: D-nul Profesor Dr. IONNESCU THOMA

PROFESORI-TITULARI:

Clinica II-a chirurgicală	1	D-l Dr **Angelescu C.**
Chimia medicală		„ „ **Athanasescu N.**
Clinica chirurgicală infantilă și ortopedie	2	„ „ **Bălăcescu I.**
Anatomia patologică		* „ **Babeș V.**
Bacteriologia și patologia experimentală		
Istologia normală și Istogeneza	3	„ „ **Besnea St.**
Medicina experimentală	4	„ „ **Cantacuzino I.**
Clinica ginecologică	5	„ „ **Daniel C.**
Clinica II-a medicală	6	„ „ **Danielopol D.**
Anatomia topografică II	7	„ „ **Gerota D.**
Farmacia chimică și galenică		„ „ **Georgescu M.**
Clinica și teoria obstetricală	8	„ „ **Gheorghiu N.**
Anatomia topografică I		
Clinica I chirurgicală		„ „ **Ionnescu Th.**
„ *III-a medicală*	9	„ „ **Ionescu D.**
„ „ *chirurgicală*	10	„ „ **Juvara E.**
„ *boalelor căilor urinare*	11	„ „ **Jianu A.**
Farmacologia și materia medicală	12	„ „ **Lalu S.**
Clinica boalelor oto-rino-laringologice	13	„ „ **Mețianu N.**
„ „ *nervoase*	14	„ „ **Marinescu Gh.**
Chimia analitică		„ „ **Minovici C.**
Clinica infantilă	15	„ **Manicatide M.**
Igiena și poliția sanitară	16	„ **Mezincescu D.**
Medicina legală	17	„ **Minovici M.**
Oftalmologia și clinica oftalmologică		„ **Manolescu D.**
Clinica I-a medicală	18	„ **Nanu-Mus el f.**
„ *dermatologică și sifiligrafică*	19	„ **Nicolau St.**
„ *mentală*	20	„ **Obregia Al.**
Fiziologia umană	21	„ **Paulescu N.**
Patologia generală	22	„ **Proca Gh.**
Anatomia descriptivă și embriologia	23	„ **Rainer Fr.**
Zoologia medicală		„ „ **Sihleanu St.**
Botanica medicală		„ „ **Solacolu T.**
Patologia medicală	24	„ **Thomescu I. Th.**
Clinica terapeutică		„ **Theohari A.**
Analiza alimentelor și băuturilor		„ „ **Vintilescu I.**

PROFESORI AGREGAȚI

Medicină operatoare . . . . . D-l Dr. **Constantinescu C.**

JURIUL DE PROMOȚIUNE:

Președinte, D-l Profesor Dr. **Obregia Al.**

Membrii

D-l Profesor Dr. **Marinescu G.**
„ Conf. „ **Simici D.**
„ Docent „ **Noica D.**
„ „ „ **Paulian D.**

Facultatea consideră opiniunile expuse în această lucrare ca proprii ale autorului și nu are a exprimă, nici aprobare nici desaprobare.

INCHIN ACEASTĂ LUCRARE
FIILOR MEI
AURELIAN și TIBERIU.

PREFAŢA

Intreprind această lucrare din mai multe motive: întâi, pentrucă întrevăd în psicho-analiză, a cărei bază gigantă a fost pusă de *Freud*, adevărata psihologie, adevăratul tratament psihic şi explică aşa de minunat atâtea chestiuni, explică aşa de fin clar şi logic cauza sau, cel puţin, mecanismul de producere al atâtor turburări sufleteşti, dela cele mai banale, dela „greşurile" (Fehlleistungen) de toate zilele şi până la psichose — şi de unde orientarea tuturor tratamentelor raţionale şi a profilaxiei, dacă nu din înţelegerea cauzei şi mecanismului de producere al tuturor turburărilor?

Al doilea motiv e pentru a face un început şi la noi în ţară, unde nu se cunoaşte aproape deloc această chestiune, afară de câţiva cari s'au mărginit a o gusta numai ca literatură, fără să încerce a o aprofunda şi a o pune în practică. In toate ţările sunt deja societăţi bogate de psicho-analiză (sau psich-analiză după noua şcoală a lui Stekel), unde se lucrează intens comunicându-se mereu observaţiile şi rezultatele terapeutice. Până şi din nebuloasa Rusie ne vin ştiri de activitate faimoasă a societăţilor de acolo (Moscova-Kazan, cu prof. Ermakof şi Wulff etc.). Numai Franţa s'a ţinut în rezervă, începe însă în ultimul timp să se audă şi de-acolo voci singuratice şi sperăm că o bună parte din cei ce o combat astăzi, vor deveni cu timpul cei mai înflăcăraţi propovăduitori ai ei, căci, dacă încearcă cineva să o combată ştiinţific — nu vorbim de cei cu idei preconcepute, cari deszic totul numai pentru că nu le convine — însemnează că se ocupă niţel de ea şi, cine se ocupă trebue să vadă, adevărul fiind întotdeauna contagios pentru oamenii cinstiţi şi cu mintea clară.

Al treilea motiv e determinat, trebue să o spun sincer, de o mândrie personală pentru a arăta cazurile tratate de mine psichanalitic şi cu succes frumos şi, dacă nu mă pot lăuda peste tot cu succese desăvârşite e una, pentrucă îmi lipseşte experienţa, deşi mă ocup de 7 ani cu această chestiune, al doilea e pentrucă nu am avut nici timpul necesar din cauza serviciului, cursurilor şi examenelor şi apoi nici bolnavii (cari erau militari) nu i-am avut la dispoziţia mea trebuind să fie scoşi din Spital, unde nu se pot ţine decât nn anumit timp din cauza aglomerării, fiind unicul serviciu militar de specialitate din întreaga ţară.

Nn se poate într'o teză de doctorat să cuprind toată psichoanaliza — şi nici nu am pretenţia — voi expune numai acele părţi din ea cari sunt absolut indispensabile pentru a înţelege ce e psichoanaliza, care e modul şi rostul ei ca adevărat tratament psichoterapic şi pentru a putea fi înţelese şi cazurile tratate de mine şi logica efectu'ui lor terapeutic.

Imi dau perfect de bine seama că ar trebui să fac mai întâi şi o expunere sintetică a tuturor curentelor psichoanalitice cu exagerările lor şi ale celor ce caută să o ciuntească, însă, neavând la îndămână o literatură suficientă pentrucă, după cum am spus, la noi nu se află nimic, mai bine las aceasta pentru a nu spune inexactităţi.

Materialul de studiu l'am luat mai mult dela Spitalul Militar „Regina Elisabeta", unde, pe lângă materialul obicinuit spitalelor militare, ne mai vin — graţie dispoziţiunelor luate de **D-l General Dr. Antoniu** — şi femei şi copii şi oameni bătrâni, aşa că nu ne mărginim la o singură categorie de bolnavi şi mai avem şi avantajul că avem toate specialităţile la îndămână pentru asigurarea exactităţii diagnosticelor.

Trebue să-i mulţămesc din suflet **D-lui Prof. Dr. Al. Obregia**, care cu o bunăvoinţă promptă şi încurăjătoare a primit să-mi facă onoarea prezidării acestei lucrări şi-i mulţămesc şi pentru toate cunoştinţele de psichiatrie, pe cari ştie cu atâta căldură să le reverse în sufletul tineretului într'un timp, când la facultăţile noastre se cam desconsideră această specialitate, uitându-se că aproape nu există limită între tulburările somatice şi cele psichice şi că aceste din urmă pot să fie cauza celor dintâi totaşa, după cum şi acele pot să determine pe aceste din urmă şi apoi mai uitându-se că nu numai

„nebunii“ sunt bolnavi mintali: sunt aşa de mulţi ce-şi păstrează încă bine cârma, deşi sufletul lor e zbuciumat de talazuri de suferinţi, cari şi ei cer ajutor medical pentru care se cere de asemeni pregătire.

Îi mulţumesc tot odată şi maestrului meu de neurologie **D-lui Dr. D. Noica**, de asemeni şi **D-lui Dr. P. Pitulescu**, pentru iniţiarea în alfabetul neurologiei, fără de care nu se poate face psichiatrie adevărată şi nici psichanaliză.

Juriului de promoţiune îi aduc omagiile mele respectuoase.

INTRODUCERE

Prof. Dr. Sigmund Freud dela Viena s'a ocupat mai mult timp, în tinerețea lui cu sugestia în stare de veghe și de somn (hipnotism). In timpul acestui fel de tratament a avut și el destule ocazii să vadă că boala ce se părea că dispare, după un timp mai lung sau mai scurt apărea din nou sub aceeași formă sau sub o formă cu totul diferită, cu aceeași vehemență sau poate chiar și mai vehementă. I s'a părut că acele fenomene ce le prezintau bolnavii nu erau maladii propriu zise, ci simptome de maladii și i s'a părut că bolnavii vreau să spue ceva, pare că vorbesc o limbă neînțeleasă cu acele fenomene și i-a plăcut să stea de vorbă cu ei, să-i facă să-și desgolească sufletul, sondând mai ales viața lor intimă, viața sexuală și anume căutând să audă tocmai acele lucruri pe cari bolnavii, nu numai că le ascund față de lume dar și față de sine. El vroia ca din toate aceste să vadă dacă nu cum-va ar putea înțelege cam ce spun ei cu acele gesturi, acele simptome cuprinse sub numele comun de nevrose. *) Cercetările l'au încălzit mereu și a continuat mereu în acelaș sens și a fost mereu surprins aflând în sufletul acestor bolnavi, de obicei morali, religioși și conștiincioși, gânduri și porniri surprinzător de negre și criminale. **) Ascultând și visurile lor, i s'a părut că din tot complexul acesta înțelege un lucru: că toți acești oameni sunt niște nesatisfăcuți în înțelesul tuturor variantelor nesatisfacției sexuale. Visurile și simptomele acestor bolnavi

*) Dr. W. Stekel le numește *parapatii* și pscihosele *paralogii* (vezi: Nervöse Angstzustände).

**) Cineva a zis: nu știu cum arată sufletul unui om rău, dar m'am uitat în sufletul unui om bun și m'am îngrozit.

nu ar reprezenta decât îndeplinirea în aparență ale tuturor poftelor oprite de convențiile sociale și de religie, pofte și porniri cari omului primitiv și copilului îi erau poate permise odată, satisfacții la cari individul nu poate ajunge și de cari nici nu se poate lipsi căci nu s'a învățat a se lipsi de ele.

Conform observațiilor lui Freud și, mai târziu, a întregei lui școale, *nevrosele reprezintă ținuta individului, ce oscilează între „gustă" sau „fă" al sufletului lor și „nu gusta" sau „nu face" al societății și al religiunei, glasuri însușite sub forma de conștiință ; reprezintă deci un conflict sau, mai exact, reprezintă un compromis al acestor două voci (pornirea și conștiința) ce dau conflictul.*

Ceea ce a văzut Freud aproape peste tot era sexualitatea ce producea aceste conflicte și într'adevăr ea predomină dar, ce-i drept, nu peste tot. Conflicte puternice pot reeși nu numai din tendințele ce caută să menție speța dar și din tendințele ce caută să menție individul, ast-fel că – cu drept cuvânt — Stekel *) atrage atenția asupra intenzității conflictului dintre simțul de datorie și frica de moarte a soldatului din linia de bătae, conflict ce a determinat multe nevrose de răsboi - deși, iarăși cu drept cuvânt, aceste conflicte puteau să trezească și întărească conflicte mai vechi sexuale, cari, fără acele dintâi ar fi fost poate bine suportate, căci, trebue dela început să spunem că, fie-care are o limită de toleranță ca și față de toxine și numai când acea limită e trecută, abia atunci fenomenele se deslănțuesc.

Turburările depind prin urmare *de raportul ce există între mărimea conflictului și limita de toleranță a individului* și atunci e natural ca degenerații și debilii să fie mai supuși nevroselor și psichoselor, de asemeni întoxicații și cei cu leziuni organice.

O chestiune se pune dela început : poate juca sexualitatea un rol așa de mare și apoi e copilul sexual după cum pretinde Freud și toți cei ce fac psichoanaliză ? Eu cred ca răspunsul e afirmativ și sper că se va întrevedea aceasta mai la vale. Afară de aceasta ori și cine va căuta

*) In Nervöse Angstzustände und ihre Behandlung.

să sondeze viața pacienților până în adâncul copilăriei și al sufletului lor va trebui să vadă acest lucru — căci, pentru a vedea și convinge de ele, trebue numai să cercetezi și să înlături ideile preconcepute, ba, chiar și cu acestea, numai să cauți și es imediat la iveală, condiția primă e să câștigi numai încrederea bolnavului și să-l poți face ca să fie el sigur că nu e ridicul și nici condamnabil, căci un lucru mai ales are fiecare comun cu ceilalți și anume tocmai credința că nu are nimic comun cu ei și atunci e naturală frica lor de a se desveli. Imediat însă ce e asigurat că aceste sunt lucruri în general omenești și că toți oamenii sunt la fel, atâta doar că unul și-a înăbușit pornirile mai bine, altul mai puțin, unul se ascunde mai bine altul mai prost în dosul măscii dictate de societate - atunci vom vedea, ca prin minune, cum își deschid sufletul.

Toți dușmanii psichoanalizei - astăzi sunt din ce în ce mai puțini — ar putea să-și dee seama de importanța sexualității în turburările psichice, nu numai din faptul că simptomele, fanteziile și deliriile lor au un colorit atât de sexual dar și ca deducție a întregei noastre vieți și a educației noastre faimoase: toată artă, toată literatura beletristică nu tratează decât despre „El“ și „Ea“ și dacă nu are acest subiect nu place, apoi pictura cu nudurile ei!.*) La școală am învățat că Grecii au purtat 10 ani război pentru o femee. Dar nu trebue insistat mult asupra exemplelor, căci ori și cine știe situația și care e subiectul a două vecine dela țară când se întâlnesc și care e izvorul ce alimentează toată nevoia lor de a se critica între ele și apoi și la orașe și și în cele mai bune familii și noi nu trebue să ne luăm după masca ce se pune pe față și dacă poate nu e bine, zic poate, dacă nu e bine să cunoască aceasta lumea, pentru noi medicii e necesar să le cunoaștem **) și să privim lucrurile așa cum sunt și nu cum am dori să fie căci altfel ne înșelăm singuri și ne lipsim și de mijloace terapeutice, pe cari nu le aflăm din cauza că nu cunoaștem bine factorii ce contribue la deslănțuirea turburărilor psichice,

---

*) Natural toți admiră „arta“ nu corpul gol.

**) Stekel vorbește despre un psichiatru care le spunea bolnavilor când vorbeau despre chestiuni delicate sexuale din familie: „lasă, aceste sunt chestiunele D-v. particulare.“

în fața cărora stăm adesc ca în fața unor ieroglife. Dacă, întâmplător, analiza și cunoașterea sufletului omenesc ne va răpi o parte din farmecul vieții distrugându-ne iluzia nobleței rasei omenești și dacă, poate ne va pune în altă lumină valoarea culturei noastre spumoase, cel puțin vom avea mulțumirea sufletească că ne putem noi orienta în acel labirint ce se numește „psiche“ și că putem ajuta noi acolo unde până acuma tratamentul era mai mult simbolic, și ca toate simbolurile nu satisfăcea pe deplin, căci *apa nu poate spăla murdăria sufletească* și de aceea rămâne o glumă hidroterapia ca tratament principal.

Dar să procedăm sistematic. In capitolele ce urmează voi încerca să expun pe scurt concentrat și pe cât îmi va fi posibil de clar cari sunt acele porniri, acele dorințî ce nu pot ajunge nemodificate la lumina zilei din cauza ciocnirei lor cu conștiința (cu societatea și religia), cum se modifică ele ca să nu fie recunoscute de conștiință și cum e posibilă pătrunderea lor la exterior fără ca să să ne dăm seama, sub formă de simptome, și înfine care e intervenția noastră asupra lor cu scop de a le smulge din rădăcină.

Ce va lipsi aici și va fi necesar voi mai adăoga la expunerea cazurilor analizate.

PARTEA GENERALĂ

CAP. I

Fixările

In popor, când cineva e impotent sexual se zice că e „legat.“ Să nu zîmbim de această credință căci conține un adevăr psichologic, pe care poporul, și dacă nu-și dă seama conștient, îl simte totuși.

Când cineva nu are erecțiunea complectă sau de loc în fața unei femei, adese-ori e pentrn că „inima“ îi e în altă parte, e „legată“ undeva. Același lucru cu ejaculația precoce: individul, fără să știe, vom vedea cum, vrea să scape repede de obiectul ce nu-l satisface pe deplin. O dragoste adâncă îl încălzește pe ori și cine și-i destramă ori și ce preocupări, ori și ce idei sugerate. *)

Interesant e că babele ce „desleagă“ nu se mulțumesc cu rolul sugestiv ci bâjbâesc să afle cine l'a „legat“ și dacă persoana respectivă e aflată și mai ales dacă astăzi acea persoană nu mai prezintă farmec, deslegarea se face ca prin minune întrucât farmecul din subconștient s'a destrămat la lumina criticei și comparației cu realitatea.

Aceasta o fac babele instintiv și noi zimbim căci ne am mulțumit întotdeauna cu zâmbetul față de ceea ce ne vine dela masa „inconștientă“ a poporului, deși el ne-a învățat medicina.

---

*) Mulți indivizi cu potența labilă, din cauza unor fixări vechi, ajung la impotență manifestă = mai ales dacă au fost mansturbanți—din cauza cărților à la Sterian, cari amenință pe nenorociți cu impotență, neurastenie și chiar nebunie. Aceste cărți „binevoitoare“ îi conduc fatal acolo. Lăsați în pace ajung poate la actul sexual normal.

Lui Freud îi revine marele merit de a fi analizat și precizat aceste legări și le-a dat numele de *Fixierungen*-fixări. El ne-a arătat vasta lor importanță în mecanismul de producere al turburărilor sufletești.

Omul are nevoe de afecțiune dela pieptul mamei și până la mormânt. Omului îi trebue întotdeauna să aibă ceva la ce să ție și să fie sigur că și la el ține cineva. Acest lucru nu admite nici o îndoială - fiecare își dă perfect de bine seama de aceasta. Afecțiunea e resortul vieții, ea e măsura vieții, ea e viața însăși. Afecțiunea e setea eternă de dragoste, de iubire și a iubi însemnează „a trăi". *) Să nu ascundem sub vălurile convenției scopul adevărat al naturei. *Ea vrea perpetuarea speței și ca să-i ascultăm dorința ne-a pus în față o nălucă magnetică : plăcerea. Setea după ea e afecțiunea.* Parasimpaticul **) e spionul naturei : în timpul cât ne obnubilează cu plăcerea el fură sucurile organismului din care plămădește viața. O femee îmi mărturisea sincer că în momentul când își lua copilul, fructul dragostei, la sân, i se împleau ochii de lacrămi așa-i era de drag, laptele îi venea val, gura-i lăsa apă, îi venea să defece, să urineze și în același timp simțea o excitare sexuală ce ducea adesea până la orgasm. E destul pentru ca să ne putem da seama de izvorul afecțiunei materne față de copilul ei : ea e legată de el prin plăcere.

La femeea mamă la care isvorul principal de plăcere era parasimp. genital (în interesul speței), s'a produs o difuziune și asupra celorlalte segmente, pentru că e nevoe de alăptare. Aceasta e o întoarcere parțială în faza copilăriei când diferențiarea încă nu era făcută de loc.

La copil întregul lui tub digestiv, dela gură și până la anus, e un izvor de plăcere de-asemeni și întreg aparatul genito-urinar. Copilul simte o plăcere atât când suge cât și la defacație, urinare etc.

E natural că acea porțiune îi servește primitiv mai mult ca izvor principal de p'ăcere care e menită să ajute mai întâi la desvoltarea individului : deci totul ce stă în le-

---

*) Auzim adese oameni plângându-se : am îmbătrânit și încă n'am apucat a trăi. Sau se zice : ea „trăește" cu el.

**) Ar fi poate mai bine : sistemul nervos vegetativ. Intrebuințez par. simp. pentru storcătorul glandelor,

gătură cu alimentarea. Mai târziu, când individul e desvoltat, se prepară interesele speței și atunci izvorul principal se va retrage progresiv spre organele sexuale rămânând celelalte ca izvoare secundare numai. In această diferențiere progresivă se poate opri, se poate „fixa“ undeva mai mult sau mai puțin complect și atunci va rezulta ceeace numim infantilismul sexual: perversitățile diferite, dorințele de a-și satisface plăcerea luând în asalt alte zone libidinogene, zone ale altui segment parasimpatic.

Când aceste dorinți întâlnesc în cale conștiința, critica, morala care nu le permite vor da turburări, indicând însă până la un punct zona despre care e vorba astfel unul cu zona anală diferențiată poate suferi de prurit anal*), unul cu zona vezicală va suferî de ex. de sialoree în accese sau ticuri masticatorii etc. sau exact contrarul**): spasm dureros al sfincterului anal, spasm vesical, uscăciune a gurei etc. ca expresie a unui *veto* vehement.

Dar cine determină aceste vicii de diferențiare? In afară de leziunile organice, viciile de conformație, cari împiedică desvoltarea întregului organism sunt amintirile rezultate dintr'o educație eronată din aventuri și atentate suferite în copilărie. *O plăcere gustată își cere repetarea pe cât se poate, în aceleași condițiuni, ținând cont mai ales de mod și de obiect.*

Am văzut mai sus plăcerea ce o simte mama când își alăptează copilul și plăcerea ce o simte și acesta. Ei se „gustă“ unul pe altul (natural, mai mu't cu parasimpaticul negenital) și această plăcere îi leagă unul de altul. Până când? Până când alte plăceri mai mari, mai intense venite din altă parte îi desleagă. Noi nu uităm o plăcere anterioară până nu gustăm alta mai intensă. Când aceasta întârzie și amintirea plăcerii reciproce e prea mare și îndelungată și când repetarea plăcerii vechi e exclusă și altele noi nu află, turburările survin după un mecanism, pe care îl vom expune mai la vale.

Unele mame pe lângă că-și alăptează prea mult odo-

---

*) Mulți dintre aceștia devin clienți scumpi ai specialiștilor în masajul prostatei.

**) Legea bipolarității-Freud).

rul *) mai au obiceiul că-l alintă într'un mod monstru, îi iau organele genitale în gură, îl sărută în anus, îl gâdilă peste tot corpul și atunci, vorba lui Stekel, ce deosebire e între această alintare și a unei amante, au nu a ceiași centri primesc excitațiile nervilor tegumentari, și nu duce aceasta la o desvoltare sexuală precoce? E natural că da și atunci copilul se va satisface cum poate: cu zonele nediferen iate — sugându-și degetele, făcând necesitățile pe el sau mansturbând și obiectul dragostei e mama**). Mai târziu îl putem recunoaște în „sugaciul adult“ și e foarte bine dacă prezintă numai aceasta.

Unii dintre aceștia mai fac încercări de scăpare transferând afecțiunea asupra altor persoane, o soră, o mătușă însă mulți pași nu fac ci rămân pe veci fixați de mama lor, lucru de care natural nu vreau să știe din cauza refulării ***) și atunci veșnic sunt în căutarea idealului pe care nu-l mai află pentru că se află acolo, unde nu e permis să-l caute — în mama lor. Persoanele în cari o caută trebue să îndeplinească cel puțin câteva condițiuui vechi: ei cer repetarea acelorași alintări cu erotică buco-genito-anală și fac și ei ce li s'a făcut lor. Mențin treze și celelalte zone libidinogene (Freud). Acestea pot să fie întărite și prin aventuri din copilărie la cari a fost mânat din aceleași motive sau dacă a dat peste un alt tovarăș de suferință, mai în etate, care i-a făcut și l'a pus și pe el să-i facă felație sau alte satisfacții ano-buco-genitale, caz în care se fixează de acesta.

Să reținem bine prin, urmare, că există *fixări de obiect și de modul cum am gustat prima sau, în general, primele plăceri*. In repetarea lor simbolică, dacă nu se poate să fie aceeași persoană (obiect), individul ține, cel puțin, la acelaș mod de a le gusta.

---

*) Cunosc un caz de alaptare de 3 ani, astăzi e de 5 și își face toate necesitățile pe el Se prevede mansturbație și perversități sexuale.

**) Ciue ar putea să fie alta, decât aceea cu care e învățat.

***) Vezi capitolul următor.

CAP. II

Subconștientul: fenomen de oboseală perceptivă— de oboseală a atenției

Din capitolul precedent ar reeși prin urmare, că dorinți nepermise de obicei incestuoase—sau dorinți de a repeta anumite moduri de gustare a plăcerii formează toată armata aceea de porniri cari, venind în conflict cu cultura (educația, critică etc.) dau turburările nervoase, dau acele compromisuri.

Dar tocmai cu acest lucru nu se împacă lumea și anume cum e posibil ca anumite dorinți, anumite idei din adâncimea copilăriei, afecțiuni familiare de mult uitate, cum e posibil ca totuși să aibă o putere atât de fantastică în cât la un moment dat să se trezească din amorțire și venind în conflict cu critica să determine acele compromisuri, acele simptome maladive despre cari vorbește psichanaliza?

Suntem obicinuiți a auzi mereu că în subconștientul nostru stau toate amintirile bine clasate, bine aranjate ca niște cărți într'o bibliotecă, toate în întuneric și din când în când vine atenția (bibliotecarul) cu lanterna ei pentru a lumina cutare volum, cutare amintire (după cum poruncește voința) și a o scoate afară la lumina zilei, a o scoate în conștient.

Totul e frumos, totul e exact până la tăcerea și întunerecul ce domnește în bibliotecă și mai ales până la credința că acele volume (amintiri) stau moarte, tacite acolo, cum ar sta și niște clișee fotografice într'o pimniță, cu impresia luminei fixată, rigidă, nemodificată, pe ele.

Panta rei-totul curge, spuneau cei vechi *). Nu există întrerupere, nu există amorțire a amintirilor. Vecinic bat la poartă, vecinic cer repetare, satisfacție, viață.

Un inel ce-l am pe deget nu-l mai simt, un ceas ce bate continuu nu-l mai aud, un miros continuu nu mai impresionează, o greutate dusă mai mult timp în spate nu mă mai apasă, inima ce-mi bate de când sunt, eu n'o mai

*) Anaxagoras, mi se pare.

simt că bate, eu nu mai simt greutatea urechilor și nici a părului din cap. Dar când îmi iau inelul de pe deget sau când ceasul se oprește sau îmi cade greutatea din spinare, eu îi simt imediat lipsa. Cine a fost învățat cu inel și-l lasă, câte-va zile e jenat de lipsa lui: îi lipsește ceva. E ușor ca să deducem că acel inel trimetea vecinic veste la centru despre existența lui, câteva celule erau învățate să se hrănească cu această senzație și, lipsindu-i aceasta brusc se produce o mică turburare, o mică desechilibrare simțită sub forma de jenă. Același lucru cu ceasul: nu-l mai auzim, însă când stă ne atrage imediat atenția, dovadă că noi i-am urmărit mereu bătaia, am urmărit-o fără să ne dăm seama, am urmărit-o, zicem că *„subconștient"*. Același lucru se întâmplă cu toate simțurile noastre: *O excitare continuă, regulată, monotonă obosește percepția — nu mai atrage atenția. Aceasta e trezită numai atunci când acea excitare crește sau dispare brusc.*

Conștientul și sub conștientul sunt, prin urmare, în funcție de atenție și aceasta în funcție de intensificare sau diminuare a excitației. *) Când excitați a se monotonisează devine subconștientă, când iese din monotonie devine conștientă.

Oboseala perceptivă (ce duce la subconștient) pentru o anumită excitație vine nu numai în urma unei monotonizări a acesteia ci și ca periodă compensatoare în urma unei intenzificări prea mari a excitației.

Să luăm ca exemplu simțul muscular (percepția efortului). Când apăsăm de ex. cu dosul mâinei peretele, ca și cum am vrea să-l mișcăm din loc **) (fenomenul lui Schwartz și Mayer), ne încordăm cam $^1/_2$ de minut, când ne îndepărtăm de perete avem impresia că membrul întreg să ridică singur în sus. *) Ce s'a întâmplat? Eu, împingând câtva timp puternic păretele, mi-am obosit percepția (simțul ligamentar, mușcular, articular) și, deși ridic singur

*) Același lucru e și cu timpul; e modificare de excitație (modif. de spațiu, în special), modificare de ori ce excitație.

**) Stăm în picioare lângă perete și abducem membrul sup.

***) Schwartz și Mayer precum și Prof. Danielopol caută o explicație în elasticitatea discurilor fibrei mușculare.

brațul în sus, eu nu-mi dau seamă că o fac, căci mă aflu în perioada compensatoare de oboseală perceptivă: e prea mică senzația efortului ridicării brațului singur în sus față de efortul anterior, care m'a obosit. *)

Același lucru cu percepția luminoasă: imaginea negativă a unui corp luminos privit mai mult timp. Lumina obicinuită reflectată de perete e prea mică pentru a mai putea impresiona elementele optice obosite de lumina mai puternică și deci lumina de pe părete ce cade pe acele elemente va părea mai slabă. Același lucru cu simțul termic unde avem ambele feluri de oboseală perceptivă. Când stăm mai mult timp în apă caldă nu ni se mai pare caldă, când eșim de aici și intrăm într'o apă mai puțin caldă, ni se pare rece: percepția s'a obosit cu excitația mai puternică de mai înainte.

In general vedem că toate simțurile noastre intră în această lege — fără nici o excepție, atât cele 5 simțuri obicinuite cât și simțul muscular, articular, termic și cel al organelor noastre interne intră în legea oboselii perceptive. In urma monotonizării excitația nu ne mai impresionează, după cum nu știm nimic de inimă că bate, nu știm nimic de peristaltismul gastrointestinal etc., toate sunt în subconștient și nu devin conștiente decâf atunci când au eșit din monotonie (când inima începe să bată mai tare sau își rărește brusc tempo.)

Faptul că imediat ce încetează o excitație obicinuită (luarea inelului de pe deget, a greutății din spate) sau se modifică (inima, peristaltismul), zic faptul că imediat atenția ne este atrasă (senzația devine conștientă) ne dovedește îndeajuns că senzațiile curg mereu spre centru, excitația e mereu vie, mereu existentă deși eu nu'mi dau seama, nu sunt conștient din cauză că percepția mea e obosită în urma monotoniei, a curentului continuu nemodificat sau din cauza altor excitații mai puternice anterioare.

Pe lângă activitatea somatică mai avem și o activitate psichică **) pe care iarăși o simțim și din care iese și personalitatea noastră. Și acuma ne întrebăm cum stă ches-

*) Vedem că pe această lege se bazează în parte senzația de contrast.

**) Natural tot în interesul acestui *soma* și izvorâtă din el.

tiunea cu biblioteca, stau amintirile toate moarte și prăfuite în rafturile ei? Cu siguranță că nu! Și ele tind continuu să iasă la iveală, bat mereu la „poarta vieții“, vecinic strigă după viață, după repetare, după satisfacție și tocmai pentru că vecinic curg și bat mereu și mereu vibrează, noi nu le auzim bătaia și zicem că's subconștiente, după cum nu știm nimic despre inimă că bate, tocmai pentrucă bate continuu.

Din moment în moment însă intenzitatea amintirilor se modifică, crește din cauza unei excitații noi, analoge, apropiate care se suprapune întărind-o, scoțând-o din monotonie, atrăgând atenția, devenind deci conștientă.

Conștient e, prin urmare, totul ce iese din monotonie și capturează atenția; subconștient totul ce a căzut în monotonie, e însă capabil să iasă din ea și să devie conștient; inconștient e totul ce niciodată nu poate să iasă așa de mult din monotonie încât să poată atrage atenția, după cum ar fi b. o. creșterea părului și unghiilor, fricțiunea ce o exercită globulele de sânge asupra păretului vascular și oarecari procese psichice rudimentare despre cari nu ne-ar putea nici o ființă da exemple căci atunci nu s'ar mai număra la inconștient.

Cine regulează acest mecanism, cine scoate amintirile, ideile din monotonia lor pentru a atrage atenția asupra lor și a le face conștiente, sau, din contră, le liniștește și le aduce la monotonie pentru a le face subconștiente?

— Afectivitatea, acea sensație de bine sau de rău, de favorabil sau nefavorabil, de plăcut sau neplăcut, care întovărășește ca o umbră ori și ce excitație sau mai bine zis care e ecoul, care e efectul produs în organism de ori și ce excitație și deci care cere repetarea, dăinuirea ei sau din contra încetarea, îndepărtarea. *Afectivitatea e interesul organismului, interesul e plăcerea.*

Afectivitatea e aceea care intensifică anumite amintiri, le aduce deci în conștient, dacă conțin plăcere, ea le monotonizează, le aruncă în subconștient, dacă nu conțin sau poate conțin chiar neplăcere *) In direcția plăcerii a favorabilului, a interesului e desvoltarea.

---

*) Ce ușor uităm ce rea e foamea când suntem sătui. De neplăceri ne aducem aminte numai atunci când sperăm să le prefacem în plăcere; Un bătăuș își aduce cu drag aminte de toate neajunsurile ce i-a

Amintirile deși vibrează toate și incontinuu totuși tenziunea lor nu e aceiași. Nu toate amintirile au aceiaș intensitate, depind de afectivitatea cu care sunt încărcate. O amintire de o tensiune afectivă mică, îi va trebui o modificare, un adaos mult mai mare: dacă duc în spate o greutate de 1 gr. va trebui să o multiplic de mai multe ori ca să devie conștientă, pe când o greutate de 1 kgr. (care a devenit insenzibilă — subconștientă — prin faptul că o duc mai mult timp în spate), e destul să-i mai adaog pe atâta sau poate chiar jumătate ca să o simt (conștient).

Deci acele amintiri bat mai mult la poarta vieții cari sunt mai încărcate de plăcere — și acum, cari sunt plăcerile ce le simte muritorul mai intens adică mai concentrate în timp ca plăcerile sexuale?; de aceea să nu ne mirăm când vom afla că acestea bat mai tare*).

Când cineva vrea să trateze o chestiune își adună toate cunoștințele ce privesc chestiunea. Același lucru când cineva s'apucă de „dragoste": își ciocnește, își recheamă toate amintirile, cunoștințele acestui domeniu pentru a gusta mai intens.

Actul sexual trebue să fie fără martori, fără ochiul societății, alții nu au ce căuta, nu-i trebuesc concurenți, căci încurcă. Despre conștiință am spus că e degetul, ochiul societății, acel veto ce oprește sub pedeapsă, ce nu-i convine ei. Acest glas al societății a devenit și D-zeu judecătorul și acest glas ni l'am împregnat în suflet, ni l'am însușit sub forma de conștiință. *Conștiința e deci glasul altuia, e un martor străin, un reprezentant al societății și a lui D-zeu și ca ceva străin, nu trebue să intervie în actul sexual unde nu trebuesc martori.*

Acest reprezentant străin e temut, natural, când se face ceva nepermis, adecă ceva ce i-ar strica altuia, ce nu i-ar conveni altuia, nu mie. Și atunci, adesea suntem

---

adus adversarul, numai ca să poată mai bine „gusta" aplicarea pedepsei. Amintirea pedepselor părintești dovedește dorul de răzbunare ce l'am avut atunci.

*) Unii, ce-i drept, nu-i preocupă decât banchetele, mâncările strașnice de cari au avut parte, aceștia sunt diferențiații parasimpaticului digestiv. Se îngrașă în defavoarea parasimpaticului genital. „Gâdilicioșii" pielii și tubului digestiv.

nevoiți a ne închide prietenii *), numai pentru a nu ne strica cu acei „alții", cari ni-ar putea deveni periculoși.

Acest lucru ni se întâmplă cu amintirile noastre din copilărie, cari au, după cum am spus o continuitaie, ne urmăresc mereu cu farmecul de-atunci. Insă din copilărie nu venim de obicei decât cu amintiri de plăcere ce nu nise mai permit astăzi, nu ni le permite societafea prin reprezentantul ei conștiința, și nu numai că nu ni le permitem să le facem dar, nici măcar să ne gândim la ele conștient și atunci cum ne apărăm noi de intensificarea lor, de eșirea lor din monofonie (din subconștient) și de trezirea atenției, de trecerea în conștient?

Dacă le-am da drumul, le-am satisface și-ar pierde poate iar intenzitatea, însă tocmai aceasta nu ni-i permis. Și atunci, noi ca să scăpăm de ele ne căutăm zenzații mai puternice pentru ca percepția obositiă să nu audă glasurile ce strigă la poartă, căutăm să ocupăm atenția cu altăceva ca să nu poată fi capturată. Fugim de totul ce ar putea intenzifica și mai mult glasurile lugubre, ce le-ar intenzifica în așa mod încât ar trebui să fie auzite **). Când însă nu e chip de scăpare și amenință să rupă poarta începem desperați a le satisface, în aparență cel puțin, săvârșind acte apropiate, acte simbolice, compromisuri între dorință și conștiință. Le satisfacem parțial în vis și fantezie, satisfacem atâta numai cât e nevoe pentru a monotoniza excitația, satisfacem câțiva factori, câteva condițiuni ***).

Această apărare a conștientului de dorințele obrăznicite, o numește Freud „Verdrängung", refulare. Această noțiune însă ar arăta mai mult o ținută de ofensivă față de acele porniri, în realitate însă e mai mult una de defensivă, căci noi fugim, conștientul fuge de ele, și când ne amenință să ne prindă (să iasă în conștient) le aruncăm în urmă câteva oase de ros (simptomele) pentru a

---

*) Aluzie la timpul neutralității noastre dinaintea războiului.

**) După noile descoperiri psichanalitice, chiar epilepsia esențială ar fi un aranjament al psichicului pentru a putea scăpa, în momentul extrem de trecerea unei porniri din sub- în conștient. E deci vindecabilă (Vezi Stekel: Impulshandlungen)

***) Cine e chinuit de dorul felații de ex sărută cu drag subsuoara. El indeplinește câteva condițiuni și se satisface parțial — pentru a reduce intenzitatea dorinței nepermise.

le mai opri din drum, pentru a mai putea mări distanța (diminuarea intens.) și șansele de scăpare.

In capitolul următor vom arăta cari sunt mijloacele de apărare ale conștientului, cari sunt ventilele pe unde e descărcat surplusul de excitație ce ar trebui să atragă atenția și deci să pătrundă în conștient ceea ce nu-i permis să pătrundă.

CAP. III

Devierea reflexului ideo-dinamic.

După cum am văzut, Freud spune că simptomele sunt compromisuri între două curente de idei: unul „fă" altul „nu face" pornit din conștiință.

Bernheim dela Nancy a aflat acea tendință a fiecărei idei de a se transforma în act numită de el „reflexul ideo-dinamic" *) și pe această lege și-a bazat el tratamentul lui sugestiv — sugerează idei pentru suprimarea simptomului — fără să-l intereseze ideile, dorințele cari produceau acel simptom și fără să știe că acel simptom e un compromis dintre două curente de idei, cari ambele tind să se transforme în act, fiind însă antagoniste nu e posibil decât un compromis — o rezultantă a amândurora. Bernheim prin tratamentul lui nu intervenea decât asupra simptomului — ca toți cei ce tratează prin sugestie — fără să atace cauza, pe care n'o cunosc. Psichanaliza atacă cauza și simptomul dispare dela sine, fără să mai reapară.

Că toate ideile, toate dorințele tind să se transforme în act e o lege însă, după cum am văzut, nu toate ideile, nu toate dorințele au parte de aceasta (din cauza conștiinței) și atunci ce se întâmplă cu ele, se întrerupe reflexul? — Nu! Se deviază (Verschiebung — Freud). Ca un rîu căruia i se pune o stavilă în cale: mai întâi crește — își mărește tenziunea — apoi, sau rupe stavila sau apucă pe alte căi lăturalnice încunjurând piedica.

Ideia nepermisă, dorința caută să treacă încunjurând

---

*) Mai exact „senzitivo-ideo-dinamic".

conștiința (cu critica, etc.), se furișează să nu fie observată ca ori și ce hoț cu gânduri negre.

Pentru aceasta întrebuințează două metode și anume sau se diluează în timp fără modificare, fără mascare și atunci nu e recunoscută după cum nu e recunoscut un segment mic de cerc ca atare *) pentru că nu vedem decât porțiuni din întreg gestul, din întreaga acțiune.

Alt mod de descărcare a reflexului e modificarea, mascarea sau revărsarea în alte acțiuni ce au oarecari analogie.

Căi de descărcare sunt:

1) Visurile;

2) Greșurile și acțiunile simptomatice, simbolice nemaladive;

3) Simptomele maladive, și

4) Sublimarea.

Acestea le vom trata pe scurt rămânând să mai adaog ce e necesar la analiza cazurilor.

---

*) Un exemplu de actualitate, care dacă poate nu corespunde realității — zic poate, eu însă sunt convins de el — cel puțin e un exemplu bun de întindere în timp a unei acțiuni corespunzatoare unei idei, unei dorinți ce nu-i permis să vadă lumina zilei:

Dorința femeei de a plăcea, de a se satisface e continuă și atunci ea vecinic provoacă bărbatul — natural cât îi e permis. Printre «gesturile ascunse» de chemare e și modificarea modei. Nu de mult rochiile erau lungi de se târau pe pământ. Când «din greșală» rochia se ridica numai până la maleole numai, avea un «efect» asupra bărbatului. Femeea subconștient a observat aceasta și și-a scurtat rochia până la maleole. Cu timpul efectul s'a pierdut (obosească perceptivă), femeea a mai ridicat puțin rochia și așa mai departe până lângă genunchi — de-aci încolo nu se mai putea scurta — deși într'acolo mergeau lucrurile — și a trecut la un act simbolic, pe aproape, a sărit de «jos», «sus» (Freud) și-a desgolit brațele până la umăr (axilă). Luată cinematografic toată modificarea modei și lăsată să ruleze repede, am vedea o femee zâmbitoare ce-și scurtează rochia până la genunchi și pe urmă își arată axila. Cine n'ar pricepe ce vrea? însă aceasta nu e permis și atunci ea nu arată cercul întreg ci numai mici segmente, pe cari nu le prinde critica, nu ne sunt conștiente că fac parte dintr'un cerc, subconștientul însă (instinctul) le prinde căci tot din subconștient vin. Femeea ne vorbește în felul acesta ca o poezie bună (simțită) adică venită din subconștient ca «inspirație» și se adresează tot subconștientului ce are aceleași suferinți.

Copilul a cărui percepție e mai fină, cunoaște omul rău «instinctiv», el cunoaște segmentele de cerc, el cunoaște fragmentele de gesturi ale mimicei omului rău.

1. — *Visurile.*

Visurile sunt ventile de siguranță, prin cari se descarcă atâta din dorință cât e necesar pentru a o ține în subconștient (în monotonie). In vis se satisface în aparență ceea ce nu se poate satisface în realitate. Visurile spun în alegorie ceea ce nu pot spune deschis de frica tiranului ce nu cruță (conștiința, reprezentantul societății în statul individului). Toate simbolurile, toate chițibușurile ce le întrebuințează poeții pentru a spune tot ceea ce credeau despre monarchii și guvernanții tirani, pentru a nu putea fi trași la răspundere; totul, toate simbolurile ce le întrebuințează „glumeții“ când vorbesc cu două înțelesuri, toate le întrebuințează și visul căci tot noi suntem cei cari visăm și cei ce vorbim cu două înțelesuri și cei ce facem alegorii, poezii, etc. Când se spune în glumă despre o femee că „și-a deschis prăvălia“ dece nu ar beneficia visul de această terminologie ca simbol al organului gential femenin. Când se spune că „nevasta a răsturnat căruța“ în loc de a născut, dece nu ar fi bun simbol căruța pentru corpul femeei ? Același lucru cu „mai vâr un lemn în sobă“; „o pun în țeapă“; „duc băeatul la scăldat (merg la femei)“; „îmi lăcrămează nasul“ când are blenoragie. Un popă din anecdotele lui Ispirescu „fură ulcicuța cu smântână“; „tigăița cu unsoare.“ Cântecele vorbesc de un moș bătrân ce „fură fetii un măr din sân“; dece merele n'ar reprezenta mamelele și prin urmare pomul fata întreagă care „îmbobocește“ ca mugurii ?

De primul copil se zice că e prințul moștenitor, când stă pe oală se zice că „stă pe tron“; dece n'ar fi prinții frați, prințesele surori în vis și regele și regina tata și cu mama, mai ales când toate poveștile vorbesc de un împărat și o împărătească ce țin loc de tată și de mamă, căcii copii cu aceștia îi confundă. Când reprezentăm patria o reprezentăm printr'o femee — asociația fiind făcută, dece n'ar reprezenta în vis patria o femee ?

Același lucru cu toate obiectele tăioase, străpungătoare, ce se întrebuințează cu dublu înțeles în viața de toate zilele ca simboluri ale organului genital masculin : suliță, sulă, lance, cuțit, baionetă, apoi armele ce „iau foc“

— „noroc, să iee pistolul foc!“; „tunul meu pe două roate, — bate'n... ca 'n cetate“ etc. etc.

Am vrut să arăt numai modul și felul îmbrăcămințiii cu care se deghizează o dorință pentru a se putea furișa fără ca censura (Freud) să o recunoască. Nu mai insist, voi da numai un exemplu de vis al unei paciente de a mele (Crampa pianiștilor), un vis destul de transparent:

„Eram în cancelarie și vine directorul supărat și zice că *n'are călimară*. Eu îi spun „uite ți-o dau eu pe a mea.“ Era pare că cu cerneală roșie. Eu am luat catalogul*) în mână, m'am iscălit și am pus data de 26 Martie (vom vedea la analiză importanța datei.) El vroia să plece în oraș și scoase haina ca să se îmbrace pare că cu altă ceva**) și era în cămașa de zi (nu de noapte). Eu îi ziceam că e nepoliticos. Pe urmă așa în zăpăceală m'am pomenit și eu fără rochie (ca să-i prezinte călimara mai bine) pe urmă nu știu ce am făcut (censura) că m'am trezit la prietena M. (care se măritase puțin înainte) și pare că îmi făcea observație că am venit la ea neîmbrăcată și așa de *plină de săpun*.

Directorul, va să zică, desbrăcat, ea desbrăcată, îi dă călimara, iscălește condicuța și pleacă plină de săpun, ca să i se facă reproșuri.

Vedem că visul e o glumă cu două înțelesuri, e o alegorie, „un gest ascuns.“

Dorința „căderii“ se preface în cădere adevărată în vis și dacă te sperie e că simbolul, tabloul sperie.

Dorința de păcat, care se manifestă în teama de păcat se preface în vis în groază de șarpe, același lucru în simptomele maladive, unde se preface în fobia de șarpe.***)

Mai observăm un lucru în vis și anume transferarea de „jos“ „sus.“ Un pacient visează că o sărută pe sorăsa subsuoară, unde era parcă și gura. Su suoară cu gură; o aduce mai mult subcoapsă. Același lucru de altfel și în exemplul cu schimbarea modei: în loc să-și desgolească coapsa, de dragul subcoapsei, își desvelește umărul de

*) La asociațiile libere i-a zis condica-(condicuța?)

**) Din ideile ei tainice a reeșit că e vorba să-și „îmbrace“ altăceva nu „cu“ altăceva.

***) Șarpele-simbol al păcatului sfințit prin religiune.

dragul axilei. Străpungerea cu cuțitul în gât e de asemeni o mutare de „jos, sus“, el n'ar străpunge „sus“ ci „jos“ și ce însemnează cuțitul ni-o spune Coșbuc. *) In ce privește gura și nasul se iau și în vorba de toate zilele (de oameni, natural, ne cum se cade) ca mijloc de a deduce dimensiunele organelor genitale. Ei, visul se poartă ca acești oameni ne cum secade, deorece izvorăsc din omul primitiv îngropat în cel cult din timpul zilei.

Incetez cu exemplele căci ar trebui volume întregi. Pentru a arăta direcția cred că e de ajuns; mai adaog atâta că depind și de asociațiile fiecăruia, așa că sunt simboluri individuale și generale. Când vrem să ne dăm seama de un vis trebuie să sondăm asociațiile lui, așa că o carte tipic cu explicația visurilor e absurdă și contribue la discreditarea psichanalisei. Cu o astfel de carte la îndămână se ajunge fatal la concluzii false și deci la nimic, afară doar dacă se ajunge la convingerea că psichanaliza e o „șarlatanie,“ cuvânt întrebuințat cu drag de cei ce nu o pot înțelege și atunci ajungem la vorba lui Eminescu :

„Rele-or zice că sunt toate, câte nu le vor pricepe.“

2.— *Greșurile și acțiunele simptomatice simbolice, nemaladive.*

Greșurile (Fehlleistungen-Freud) sunt de asemeni compromisuri între două curente de idei: între ceva ce vrei să spui și între ceva ce nu vrei ; între o dorință și critică (sau conștiință).

Cine nu cunoaște greșurile vorbirei „când te ia gura pe dinainte **)? O fată a fost badijonată în gât, avea o anghină, pe urmă nu știu ce a făcut că s'a murdărit cu ceva pe gât, sub bărbie. O domnișoară studentă vrea să o facă atentă că s'a *murdărit* și-i spune „uite, șterge-te că *te-ai măritat*“. Acesta e un greș cu rost și cu înțeles. Se spune doar și în vorba de toate zilele despre o fată că s'a murdărit când și-a pierdut fecioria, pentru a nu le spune lucrurilor pe nume. Greșul domnișoarei ne dovedește îndeajuns ce o preocupă și apoi și părerea ei despre actul sexual.

---

*) Fata-i zice lui ; Tu cu pânea și cuțitul mori sărac, flămând.

**) In popor se spune „'u vrei să minți, dar gura spune adevărul fără voia ta.“

O actriță diletantă, pe o scenă din provincie, avea de spus „mă țin *gae* după el“, o ia însă gura pe dinainte și spune „mă țin *gaură* după el“. Natural acesta era sensul adevărat. A înțeles și ea, a înțeles și publicul, ori și ce rectificare nu ajută la nimic.

Un pacient al meu îmi povestește următorul greș eșit din guriță unei domnișoare bine educate: Ea îi povestește că vrea să se căsătorească cu X; părinții însă n'o lasă și atunci ea s'a sfătuit cu iubitul ei, ca el să o fure fără voia părinților. Apoi adresându-se pacientului nostru (un băeat drăguț) îl întreabă: „D-ta ce-ai face, dacă m'ai iubi mult, mult și nu m'ai putea lua altfel, d-ta ce-ai face nu mai f..... ?“ și întrebuințează un cuvânt în loc de fura, un cuvânt ce nu l'ar fi spus ea pentru nimic în lume. Nici o corectură, amândoi se fac că n'au observat, lui însă i se excită rizorii și ea se roșește bine.

Ajung aceste 3 exemple de greșuri verbale, restul le cunoaște fiecare din viața lui.

Acelaș lucru e cu „uitarea“, care încă e un greș. Nu vorbește nimeni de uitarea care nu te miră, uiți pentru că nu te-a interesat prea mult și nici n'ai ținut să ții minte. E vorba de acea uitare, care te miră cum de-ai uitat, care de multe ori te pune în rândul nepoliticoșilor, nerecunoscătorilor. E cunoscut exemplul dat de Freud cu scrisorile silite: uiți să scrii, pe urmă scrii și pui plicul în buzunar cu gândul să-l dai la lădiță și-l găsești a treia zi tot în buzunar sau îți vine înapoi pentru că n'ai complectat adresa. Pur și simplu nu-ți convenea să scrii, căci atunci când îți vibrează inima nu uiți. Același lucru când uiți să mergi la o întâlnire, „ea“ nu te iartă ori și ce scuze i-ai aduce, afară de cele de forță majoră ce se pot confirma.

Vin acțiunele simptomatice, simbolice nemaladive cari sunt același lucru. O damă ori și cât de țeapănă, mândră și rece ar trece pe lângă un domn ce-i place, ea tot se dă de gol câteodată: își moae, își umezește buzele în treacăt, e o invitare la sărut (Stekel); dece i-a venit ei tocmai atunci să și le umezească ?

O domnișoară studentă spunea că fratele ei mereu o invită la exerciții de scrimă și se dedau la acest sport cu mare plăcere. Cu alții nu. Ce-ar zice o damă pe stradă

când te-ai apropia de ea și ai provoca-o la „duel“ ? Acelaș rol îl are și scrima celor doi frați, vine dela o dorință ascunsă nepermisă. Același lucru e lupta corp la corp între frați și surori. Aceeași pornire ascunsă îi mână să se strângă în brațe cel puțin așa. Cam același lucru le desvoltă dragostea de atletism la mulți homosexuali latenți. Toate jocurile sunt acțiuni siptomatice, nu mai vorbim de dans. Vânatul e o acțiune simptomatică a celor cu porniri sadiste.*) Un bolnav în confesiunele lui îmi spunea că de multe ori prindea vânatul încă viu și cu o poftă teribilă îi sugea sângele din vână. Adâncimea acestei porniri, care era deja bine patologică ne o dovedește și faptul că într'un moment de desperare sufletecscă, ne spune bolnavul, a încercat să se sinucidă cu arma de foc, tremurându-i însă mâna s'a lovit în braț nu în piept și atunci s'a pus să-și soarbă singur sângele (auto-sadism.)

O acțiune simptomatică e și dusul degetelor mereu la nas la cei ce s'au lăsat de mansturbație și reproducerea tactului mansturbatoriu cu piciorul, de-asemeni rosul unghiilor**) la cei ce au supt degetele sau au masturbat, sau ambele la un loc, ceea ce-i mai frequent.

Ajunge pentru a le indica.

3. — *Simptomele maladive.*

Sunt exact același lucru ca și precedentele descărcări ale reflexului ideo-dinamic, satisfacție parțială a unei dorinți, a unei porniri, satisfacție în compromisuri, în simboluri pentru a mulțumi aevea și dorința și a nu desconsidera nici conștiința. Se deosebesc însă de precedentele (visurile și greșurile) prin forța lor mai mare și prin turburările secundare ce ies din simptome ca atare, neliniștind pe bolnavi pentru că nu-și dau seama de izvorul lor (critica nerecunoscând compromisul) și încurcându-i în activitatea lor de toale zilele.

Astfel de simptome, compromisuri, sunt ticurile, crampele funcționale, ideile obsedante și tot ce intră în capi-

---

*) Mulți copii ce surprind pe adulți în flagrante cred că femeea e torturată; aceasta contribue la desvoltarea sadismului. De-asemeni lupta și bătaia între frate și soră, care-i excită în același timp.

**) E numărat în psichiatrie la stigmatele de degenerescență.

tolul nevroselor. Nu mă întind asupra acestora aice întrucât astfel de simptome avem în analizele ce urmează, cari vor servi tocmai ca exemple, de această natură.

4. — *Sublimarea.*

Aceasta e o canalizare perfectă a dorinței, a pornirei într'o acțiune apropiată, simbolică, care nu numai că satisface parțial dorința fără să vie în conflict cu critica, cu conștiința dar chiar o mulțămește și pe aceasta, întrucât canalizarea se face într'o acțiune folositoare societății și aceasta îl recompensează cu admirație, stimă, recunoștință cari la rândul lor sunt și ele izvoare de plăcere, capitaluri libidinogene ca și banul care degajează plăcere după cum cărbunele degajează căldură.

Arta e o astfel de canalizare reușită. In ori și ce operă de artă e îngropată o dorință scumpă *) ce nu poate vedea lumina zilei, la care artistul nu poate ajunge și atunci el își satisface în fantezie ceea ce nu-i permite realitatea. El ne spune totul mai simbolic, mai desvelit, ne spune ce-ar dori și nouă ne place întrucât vocea lui sună ca un grai matern în țară streină. Subconștientul lui vorbește subconștientului nostru care are coarde comune cu același număr de vibrații. Arta bună e aceea ce vine din subconștient ca „inspirație". Muza e un monstru urît cu ghiare și însetat de sânge, care nu poate eși astfel în lume și atunci se îmbracă foarte drăguț, se metamorfozează în așa mod încât ne apare în văluri de mătase și obraji îmbujorați de fee junâ, visătoare.

O altă canalizare bună e următoarea: un piroman latent poate deveni un valoros pompier **); un sadist un admirabil chirurg (Stekel); un erotic anal poate deveni un sârguincios om de laborator ce analizează foarte conștiincios materiile fecale și urina etc. etc.

Din această canalizare într'o acțiune folositoare a unei porniri urîte a izvorît toată cultura noastră faimoasă, care

*) Meșterul Manole n'a putut termina opera de artă până n'a îngropat în ea o ființă scumpă.

**) El face de altfel același lucru ce-l fac copiii cu mare plăcere: urinează în foc. E un erotic urinar, un infantil psichosexual. In fond piromanii vreau să aprindă dragostea cuiva (să-i ardă inima după ei) pentru sine (Stekel).

face fala rasei albe, și care duce pe atâți muritori la *ne*-murire, pe acei ce ca și copiii nu pot suporta jugul morții. Fiecare copil speră că cel puțin el nu va muri niciodată și... uite că e o posibilitate de a deveni „nemuritor", cel puțin în aparență. Țărâna lui Hippokrates vibrează de plăcere când aude pomenindu-i-se numele de alungul miilor de ani. Și totuși aceasta e calea cea bună. Pentru a ne asigura existența, pentru a nu risca viața, adică pentru a putea trăi în societate, Golgota culturii ne stă în față și pe care trebue să o urcăm în sudoarea feții cu crucea suferințelor în spate, așteptând o viață mai bună în locul paradisului pierdut: copilăria, din care am fost izgoniți cu sabie de foc și în care nu există întoarcere decât în fantezie și simbol.

CAP. IV

Profilaxie

Asupra acestui punct ar fi foarte puțin și totodată foarte mult de vorbit. Educația, educația! Esența e: sexualitatea copilului să fie trezită cât se poate de târziu, să fie amânată până atunci când e posibil actul sexual normal. Dacă se desvoltă prea de vreme, copilul fatal va căuta să se satisfacă cum poate, cu zonele nediferențiate bine, va recurge la surogate sexuale. Al doilea trebue îngrijit la timp de canalizări ale dorințelor de cari fatal nu scapă nimeni din cei ce s'au născut. Canalizări în acțiuni folositoare.

Al treilea reducerea alintărilor, lucru ce se numără de fapt la ceea ce am spus întâi, de oarece după cum am spus odată, nervii excitați de mamă duc la aceiași centri la cari duc nervii excitați de o amantă. Alintările duc la fixări în familie, la dorinți ce vin în conflict mai târziu cu critica și în această luptă continuă dintre pornirea subconștientă și conștiință se macină toată energia individului, din care consumare ies și neurastenicii de mai târziu, pe cari noi vrem să-i scoatem din această vecinică luptă, vecinică preocupare, cu curenți de apă numai, tratament, după cum am spus, simbolic.

CAP. V

Tratamentul

Am spus la 'nceput că gradul turburării ce o prezintă un individ depinde de raportul dintre mărimea conflictului și limita lui de toleranță - același lucru ce-l întâlnim la intoxicații.

Tratamentul rațional va avea deci două direcții și anume ridicarea limitei de toleranță, ceea ce se obține prin medicamentele obicinuite ale neurologiei și psichiatriei și al doilea, și aceasta e principalul: deminuarea sau destrămarea conflictului.

Conflictele psichice, am spus, sunt între o dorință, o pornire nepermisă, subconștientă și conștiință care e reprezentantul societății și a lui Dumnezeu, judecătorul în statul individului.

Aceste două: pornirea și conștiința, necedând nici una, ajung la un compromis, la o rezultantă care e simptomul maladiv. Pentru ca simptomul, compromisul să dispară e absolută nevoe ca să intervenim sau asupra conștiinței, sau asupra pornirei și când ne-a reușit să relaxăm una dintre ele, compromisul, simptomul dispare dela sine.

Tendința noastră e să intervenim asupra dorinței, asupra pornirei, menținând conștiința (critica). Când aceasta nu e posibil vom căuta să relaxăm conștiința dând drumul pornirei, dacă aceasta nu aduce nici o stricăciune reală societății.

In capitolul II și III am arătat modul de apărare al conștientului (refularea) de urmărirea pornirilor ascunse, subconștiente, ce mereu amenință să sară frontiera conștientului. Noi în intervenția noastră oprim bolnavul pe loc și'l silim să dee lupta. Inlesnim pătrunderea dușmanului peste hotare, în conștient, căci se poate ca dușmanul să nu fie așa de grozav, se poate că el fuge de o nălucă, fuge de o dorință, care dacă ar lăsa-o să devie conștientă ar păli singură la lumina zilei (a realității). Așa de ex. un bolnav de al meu care gustase în copilărie o plăcere homosexuală cu un frate al lui, dorința de a repeta acea plăcere trăia mereu în el tocmai pentrucă nu a scos-o nici

odată la lumina zilei; a tras cortina în jos lăsând acea dorință așa cum era nemodificată în subconștient. Această dorință ascunsă a satisfăcut-o el în parte printr'o afecțiune fraternă deosebită până la moartea acelui frate (acum 4 ani) și printr'o depresiune psichică puternică și un regret etern după acela, regret însoțit de drumuri dese la cimitir și lacrimi multe, după moarte. Afară de aceasta a încercat o transferare asupra unui unchi pervers (dela care spera că'i va îndeplini odată dorința) însă totuși nu ca la fratesău printr'o afecțiune exagerată ci exact prin antipodul ei*) a luat o ținută neînțeles de dușmănoasă. Bolnavul dând lupta a recunoscut din analiza visurilor și amintirilor care e dorința lui și văzându-i absurditatea în raport cu realitatea, când astăzi se poate satisface mai bine și mai normal, dorința și a perdut efectul — veșnicul regret plângător nemasculin după fratele său a dispărut și a dispărut și ținuta lui neînțeleasă față de unchiul**) său. Aceasta e exact ca și exemplul dat cu un individ care a iubit o femee ideală înainte de 20 ani, femee de care a trebuit să se despartă. Tot timpul sufletul lui era plin de acea femee, unde îi rămăsese imaginea nemodificată, și ar fi rămas plin de ea până la moarte — neputând iubi pe alta — dacă nu ar fi văzut-o încă odată după 20 de ani: slabă, urâtă, ogârjită și... farmecul s'a dus, dorința după ea a murit, omul se desleagă și poate să înceapă iubire dacă, natural, i-au mai rămas puteri. Aceasta are efectul unei bune analize psichice prin care bolnavul vede absurditatea dorinței lui și nu numai că e absurdă dar e și grețoasă și farmecul și tensiunea ei dispare fără să mai reapară.

Dar ce ne facem când acea dorință are farmec și astăzi, cum o omorîm, cum deslegăm conflictul? Ce-ar fi fost de făcut în exemplul teoreric de mai sus, dacă femeea ar fi avut farmec pentru el și după 20 de ani? In acest caz dorința nu se stânge.

Când dorința prezintă farmec și pentru prezent și nu e periculoasă societății, căutăm să-i relaxăm bolnavului

---

*) Legea bipolarității—Freud.

**) Acest bolnav prezenta o serie de turburări, cari i-au dispărut una după alta—nu-i dau analiza aici căci e prea lungă.

critica, dând drumul pornirei, satisfăcând-o adequat ca pe urmă să-și piardă intenzitatea și să ajungă astfel la monotonie. Ca exemplu aducem tot blonavul meu de mai sus. Acesta mai gustase și o altă specialitate de plăcere în copilărie și anume : o guvernantă și-a arătat toată arta de care era capabilă luându-i și mestecându-i membrul în gură. Acestei porniri i-ar fi dat el de altfel drumul și-ar fi relaxat el puțin critica*) dacă nu l'ar fi oprit dela aceasta o teamă ce i-a intrat în cap și anume teama de nebunie, să nu o pățească ca bunicu-său, care a fost și el pervers și a înebunit. (S'ar crede că dacă și bunicul a fost pervers și un unchi — aceștia toți trebue să fie niște degenerați. — Aceasta nu e numai decât. Se poate ca în urma unei constelații familiare (Freud) să fi gustat toți aceeași metodă de educație cu supraalintare maimuțărească, care i-a dus pe toți la aceleași conflicte.)

Bolnavul nostru neputându-și suprima nici dorința și neputând relaxa nici critica se afla în plin conflict (o serie de turburări nervoase). Am procedat la relaxarea criticei — întrucât dorința avea farmec — căutând să-i documentez că nu se poate înebuni în urma unei astfel de perversități. Scopul mi-a fost ca, dând drumul dorinței să o satisfacă, aceasta să-și piardă eventual intenzitatea căzând sub nivelul satisfacției sexuale normale.

Rezultatul a fost că, fără să facă uz de acest sfat, numai prin faptul că știa că-i e permis să-și satisfacă dorința, aceasta și-a pierdut intenzitatea și bolnavul nostru și-a modificat cu totul ținuta lui față de soție cu care trăia, din cauza lui (ea nu-i făcea aceea, ce ar fi dorit, nu se pricepea și chiar dacă s'ar fi priceput nu se putea și atunci tot aceea era, ea nu-l mulțumea) în veșnice certuri și neînțelegeri ; lui îi sărea „țandăra“ din nu știu ce, ca

*) In păturile «mai de sus» cu sistemul nervos mai gingaș, cu o limită de toleranță mai joasa, neputând suporta tensiunea conflictului se obicinuește a relaxa până la un punct critica, dând drumul dorințelor perverse și astfel se mențin sănătoși. (Aceasta pentru delicații ce nu și-au sublimat bine pornirile).

omului ce vrea ceva și nu știe ce, vede atâta numai că nu-i intră nimeni în voe*).

Acesta e scopul tratamentului. Metoda? Aceasta vom vedea-o urmărind cu atenție analizele.

CAP. VI

Adaus

În ultimul timp s'a dat o mare importanță glandelor endocrine în ce privește patogenia turburărilor psichice. Acesta e un adevăr ce tinde să se confirme din ce în ce mai mult, însă să nu uităm că aceste glande stau sub dependința sistemului nervos vegetativ. Ori, până acum am amintit în de-ajuns — deși nu am avut posibilitatea să epuizez chestiunea — faptul că acest sistem nervos e comptuarul excitațiilor primite de organism; el măsoară favorabilul, iuteresul: plăcerea.

Plăcerea produce euforie, îi mărește tonusul, îi regulează funcțiunea, neplăcerea produce depresiune, desechilibrare și atunci e clar că va avea o repercusiune și asupra organelor inervate de el și deci și asupra glandelor endocrine.

Din aceasta rezultă net că turburările endocriniene sunt simptome ca și turburările psichice, sau, acestea se produc sub influența lor însă nu sunt ele cauza decât poate atunci când glandele sunt primitiv alterate prin procese locale în urma unei infecții și atunci efectul lor asupra sistenmului nervos vegetativ e retrograd.

---

*) Acesta pare sa fie veșnicul motiv de ceartă în unele familii; motiv neînțeles: sau el, sau ea vrea ceva și celălat nu știe ce și deci nu-l poate mulțumi.

PARTEA SPECIALĂ

Analise psichice

1. — *Analiza unui bolnav cu idei obsedante ticuri, etc.* Incepem cu un caz mai transparent. Pe ziua de 8. V. a. c. intră în serv. nostru un ofițer V. N. pentru a i se fixa diagnosticul și pentru tratament. El se plânge de următuarele ciudățenii de cari nu poate scăpa cu nici un chip.

1) Il obsedează idea unui *spic de grâu copt, plin de sămânță,* cum ar fi dacă l'ar lua în gură? — i se face rău, e cuprins de o senzație penibilă când e silit să-și închipue acel spic de grâu în gura lui.

2) Când e enervat, când se necăjește de ceva nu se poate calma altfel decât frecându-și moale, ușor maxilarele unul de altul (mericism).

3) Ii face extrem de rău *ridicarea bruscă a vocii* cuiva, ridicare ca în comanda *„companie drepți"*, când „drepți" se strigă pe un ton mai ridicat decât „companie". De-asemeni *vocea cataralâ*, grasă îl enervează.

4) Când trage (întoarce) ceasul și e aproape să termine are un sentiment curios de neplăcere, nu-l poate defini, însă spune că se ferește de a ajunge cu „trasul" până la capăt, căci nu poate suporta să simtă că e gata, că a ajuns la piedică, îl cuprinde o neliniște, o neplăcere așa că mai bine se oprește înainte de a ajunge până la sfârșit.

5) *Scârțiitul ușii,* mai ales când tonul se sue ca și vocea în comanda „companie drepți", îl scoate din fire —

încearcă adese să se obicinuească cu aceasta însă îi e peste putință.

Toate acestea îl neliniștesc, îl enervează, îl preocupă și se teme — și cu drept cuvânt — de urmările unor astfel de idei curioase și cere explicarea și tratarea lor.

Ii facem examenul obicinuit clinicelor noastre și nu i se află nimic în antec. heredo-colat., afară de faptul că mama lui bătrână a avut o hemoragie cerebrală la moartea unei fice de-ale ei; nici în antec. personale. Examenul de laboratoriu (wass.) negativ. Exam. org. toraco-abd. și neurologic — nimic deosebit și atunci, ca de obicei, unor astfel de bolnavi sau nu li se crede, sau li se face „sugestie", spuindu-li-se că acestea sunt prostii, să nu se gândească la ele, să caute să se distreze, să muncească etc. sfaturi foarte bune dar care nu ajung și atunci e natural ca astfel de bolnavi să alerge dela medic la medic ca, în urma medicațiunelor primite, să ajungă la convingerea că au o boală grea și încă cu atâta mai grea întrucât nici un doctor nu-i află „leacul" mai ales când știm că toți bolnavii de acest soi înclină a crede că *boală ca a lor n'a mai fost și nici nu va mai fi.**)

Bolnavul pune aceste turburări pe socoteala mizeriei din captivitatea germană și a unor șicane din partea prepoziților, cari l'au nedreptățit la avansare.

Psichoanaliza caută, după cum am spus, să afle cam ce ar vrea să spue bolnavul cu acele simptome, cari sunt gesturi, expresiuni ale unor gânduri ascunse, pe cari critica, conștiința nu le poate admite și ca atare nu vrea să știe de ele, nu le lasă să devie conștiente pentrucă nu-i convin și atunci ele, deși subconștiente, nu se stâng ci caută să fie traduse în fapt (refl. ideo-dinamic); ori în fapt adequat nu se pot traduce fără ca critica să bage de seamă și atunci ele es sub o formă mascată așa că critica nu poate recunoaște izvorul ci constată numai faptul care vine de undeva și-i pare străin de sine întrucât ideea ce produce acest gest (simptom) nu trece prin conștient ci formeează un fel de stat în stat (Stekel) ce lucrează pe seama lui și eul constatând acțiunea (în aparență străină)

*) Un fel de grandomanie infantilă.

se neliniștește dând turburări secundare ce le pot întări pe cele dintâi.

Observăm că primele 3 simptome ce le prezintă stau în legătură cu cavitatea bucală (spicul plin, mericismul și vocea — cataralâ și ridicată) deci par să aibă origină comună — lucru asupra căruia trebue să fim atenți pentru a ști în ce direcție să sondăm.

Puindu-l să-și povestească viața nu spune — ca de obicei toți bolnavii — mai nimic important.

Intrebându-l de vre-un vis*) ce se repetă, îmi spune următoarele: „In captivitatea germană era lângă lagărul unde eram internați noi ofițerii români, o movilă mare pe care se afla un far, Pe acest far îl visez mereu și odată am visat că, trecând pe lângă el am văzut jos o mână tăiată și mi-a făcut — pare că — impresia că o recunosc ca mâna unui frate de-al meu.“

Intrebat ce-i mai vine în cap, îmi spune o întâmplare faimoasă din lagărul de prisonieri (de lângă acest far) care e următoarea: In lagăr erau, natural, toți abstinenți, nu puteau veni de loc în contact cu femei. Ca consecință a început să se practice pe o scară foarte întinsă homosexualitatea (pederastie, felație etc.). Bolnavului nostru însă nu-i trecea nici prin gând să se satisfacă în acest mod. Avea însă un camerad foarte prietenos, care, dacă avea un pesmete îi dădea lui 3 sferturi, avea un pachet de tutun îi dădea lui 3 sferturi ș. a. m. d.**) Intr'o noapte — cameradul era cu patul alături — bolnavul nostru se trezește din somn și constată, spre marea lui surprindere, că tovarășul său de-alături îi luase membrul în gură și i-l mesteca după toate regulele artei. A stat puțin pe gânduri să-și retragă membrul sau nu (era în erecție puternică) temându-se că în timpul retragerii i l'ar putea mușca (!), numai această frică l'a determinat să întârzie (!). La un moment dat i s'a făcut așa o scârbă (se trezise bine critica) încât și l'a retras***), înainte de a termina.

---

*) Visurile venind din subconștient, ne putem furișa de-alungul lor în acel subconștient.

**) Prietenia merge până la parte frățească jumătate și jumătate, imediat ce întrece această limită e suspectă.

***) Acum nu se mai temea?

Intrebat ce-i mai vine în cap, îmi spune că iarăși istoria spicului de grâu (cu sămânță) și dă semne de neliniște și neplăcere, care și-o liniștește rumegând.

Se întrevede de departe izvorul simptomelor lui totuși trebue să fim răbdători și să culegem atâtea elemente încât să fim siguri și bolnavul să tragă singur concluzia.

Il pun să facă asociații libere la *„trage“*: „trage ceasul, trage căruța, — râde — trage la coadă“ *).

Risc întrebarea: Cameradul d-tale nu avea voce feminină, voce înaltă, tenor, sopran? — Da!

Aveam destule elemente și am putut să-i atrag atenția bolnavului asupra simptomelor lui, dacă n'ar avea oare care analogie cu întâmplarea povestită.

Imi spune imediat că mericismul, vocea înaltă da, dar cataralâ? Apoi adaogă: ar putea să stea în legătură cu o eventuală ejaculație în gât. Dar nu știe ce însemnează spicul de grâu. Il întreb dacă era *„cu sămânță“*. Spune că da, apoi imediat recunoaște simbolul penisului. Dar ceasul? — „N'ai spus că „trage“ la d-ta însemnează și a coita?“

Bolnavul și-a înțeles imediat rostul simptomelor lui.

1) Spicul de grâu copt plin cu sămânță era penisul în gură (acum la el nu la camerad) îi cauza neplăcere pentru că era în asociație cu neplăcerea de atunci (a criticei).

2) Mericismul — el mestecă singur acum (cere repetarea actului) — produce plăcere căci era în asociație cu plăcerea de-atunci (a organismului, a subconștientului, căci organul genital era fricționat de o mucoasă și producea plăcerea; neplăcerea era numai a criticei, a conștiinței — a păturei sup., a omului cult). Dovadă că i-a plăcut e faptul că nu și-a retras imediat membrul ci a căutat un motiv (rationalizare) de a întârzia: că i-ar putea mușca membrul.**) Dovadă că acesta era numai un motiv și încă slab e că pe urmă (după ce s'a trezit bine critica) tot și l'a retras.

3) *Vocea* ridicată, avea asociație cu camaradul, pen-

*) Expresie obicinuită în tineret, pentru actul sexual.

**) Vom vedea origina acestei idei.

tru că și acesta avea o astfel de voce. Vocea cataralâ reprezenta un gât în care ar fi ejaculat.

4) *Ceasul.* Bolnavul sexualizase (Freud) trasul, (întoarcerea) ceasului. El ori și de câte ori trage ceasul juca scena trecută și atunci e clar dece nu putea ajunge până la sfârșit — el nici atunci n'a suportat să „termine."

Intr'o săptămână simptomele s'au stins afară de scârțiitul ușei pe care nu-l înțeleg deocamdată.

Dece s'au stins? Dece au dispărut?

Ideea, dorința ascunsă de satisfacție a unei plăceri începute (era o plăcere, numai pentru critică nu) a devenit conștientă și a putut fi pusă față în față cu realitatea, cu situația de astăzi când își poate procura plăceri mai mari în mod normal, căci nu mai e în aceeași situație (lipsă de femei ca în lagăr). Ideea ascunsă adusă în fața realității a devenit absurdă și s'a destrămat. Nu mai era cine să vie în conflict cu critica, cu conștiința și să dee compromisul și atunci granițele statului neoformat cuprins în statul eului general s'au desființat și bolnavul s'a simțit din nou stăpân pe sine. E aceasta o sugestie? Cine vrea să o ia ca atare s-o iee! Pentru noi nu e.

A mai rămas al 5-lea simptom: ușa cu scârțiitul ei.

L'am întrebat dacă nu-și aduce aminte din viața lui de vre-o ușă, o poartă ce scârțîia și-i producea neplăcere. — Da. Era de vre-o 14 ani. Înjghebase și el un pic de dragoste cu o vecină măritată. Se ducea noaptea adese la ea și trebuia să treacă printr'o portiță ce scârțîia, trebuia să fie foarte atent ca să nu scârțîie. Când se întâmpla ca totuși să scârțîie puțin, cu toate măsurile de precauțiune, se înfiora tot de frică că ar putea să-l prindă vecinul și să-l bată și mai cu seamă frica că nu s'ar mai putea întâlni cu ea.

Mi-am închipuit imediat că aceasta ar putea să contribuie, însă e prea puțin, căci fiecare are neplăceri mărunte de acestea însă nu-l turbură toată viața. Deci trebuie să fie ceva mai puternic care s'a suprapus și întărit și că această amintire, trebue să fie numai un afluent al altui râu mai principal. Neputând afla nimic și neaducându-mi nici un vis, am procedat la metoda asociațiilor li-

bere. De astădată l'am pus să spue un număr, la întâmplare. *)

Mi-a spus *201*. L'am întrebat ce rol joacă în viața lui No. 20? Nimic. La 20 ani ce s'a înfâmplat? Nimic. La 20. I.? Nimic — apoi deodată îmi spune că 201 e No. sentinței lui cu care a fost condamnat la 1 an închisoare **). Și apoi deodată își aduce aminte de poarta închisorii, de impresia dureroasă ce i-a provocat-o scârțîitul ei la intrare și apoi impresia dela eșirea din închisoare.

Aceasta ar putea să fie, e o impresie destul de puternică însă totuși nu știam de ce apare alături de celelalte simptome apărute cam în același timp.

Intrebat încă odată asupra felului de scârțîit ce-l enervează mai mult îmi dă acuma detaliul spus la început că atunci când scârțîitul se ridică în ton ca și vocea. Vedem deci că două curente se revarsă aice: Asociațiile neplăcerilor în legătură cu poarta și apoi cu întâmplarea din lagăr, legătura dintr'amândouă făcută prin ridicarea bruscă a vocii și a scârțîitulni. Dar totuși cum s'au trezit acestea adică prin ce au fost întărite încât n'au mai putut fi suportate ci au ajuns la simptome? Legătura și întărirea a făcut-o un sublocotenent nesuferit din corpul lui care avea o astfel de voce la comandă. Acesta l'a trezit pe sublocotenentul din captivitate ***) cu toată întâmplarea și starea sufletească de-atunci și tot el cu vocea lui scârțîitoare i-a trezit și stările sufletești în legătură cu scârțîitul porților.

Imi pare înțeleasă toată povestea, însă spre marea mea surprindere simptomul din urmă (scârțiitul) a deminuat numai ceva dar nu dădea semne de dispariție: trebuia să mai fie ceva.

M'am întors la visul lui dela început.

Visa mereu *movila cu farul în vârful ei.* ****) In vis

---

*) Fiecare poartă un calendar secret în subconștient cu datele amintirilor mai principale, cari ies la iveală când relaxăm atenția și dăm drumul, la întâmplare, unui număr (Freud).

**) Fusese condamnat pentru un conflict ce l'a avut cu un superior — după scurt timp însă a fost achitat de alt tribunal.

***) Acel ce-i luase membrul în gură.

****) Devenise pentru el simbol al penisului: Un penis gigant îndreptat în sus. După ce a desenat farul, a început a râde, îl recunoscuse.

a văzut odată *o mână tăiată,* care era, pare că, a unui frate de-al lui.

L'am întrebat ce-i vine în cap în legătură cu mâna tăiată. Imi spune că a mai avut odată un vis analog și anume că o femee i-a muşcat fratelui său *membrul* inferior până la genuchi.

Își mai aduce aminte că, în copilărie, ei erau amenințați că li se tae limba dacă vorbesc ceva necuviincios, sau mâna, dacă fură ceva și membrul (penisul) dacă pun mâna acolo. Își mai aduce aminte că bunica lor avea obiceiul frumos de a-i lua în brațe și a-i alinta cu sărutări în anus și le mai lua și membrul în gură. El se temea să nu i-l muște *).

Își mai amintește brusc de ceva și zice că-i pare că stă în legătură cu scârțiitul porții și anume: când era mic, la vecinul de vis-a-vis era o poartă mare. Când se deschidea poarta scârția curios și un câine monstru începea să urle înfiorător de lugubru, urlet pe care îl numesc oltenii „țaot.“ Pe el îl îngrozia acest urlet întrucât se spunea că urletul câinelui prevestește ceva rău. Se mira ce-ar putea prevesti referitor la el. Il visa adesea noaptea (pe câine) *cu un cap de mort în gură* mutilat oribil.

Vedem ce splendoare de țesuturi de asociație. Acum înțelegem perfect toate simptomele lui izvorâte dintr'un complex superficial (întâmplarea din lagăr și porțile închisorii) și unul profund din copilărie, care a fost întărit de cel superficial.

Acest bolnav poate că și-ar fi relaxat critica în lagăr și s'ar fi prefăcut că doarme, ca tovarășul lui să-și poată duce până la capăt meseria, căci ce-i drept — în situația în care era — i-ar fi plăcut (reacționase doar prin erecție puternică) însă... însă el avea amintiri grele cari s'au trezit, amintiri din copilărie, dintr'un timp când trăia în credința că într'adevăr i s'ar putea mușca membrul. **) Starea su-

---

*) Copii cred că fetițele au avut și ele penis dar li s'a tăiat. Complexul castrației a lui Freud.

**) In visul din copilărie când l'a văzut pe fratele lui cu membrul (alt membru — piciorul —) tăiat, era aceeași frică — însă îl lăsa pe frate său mai bine (dușmănie?) să fie castrat.

fletească veche i-a ajutat criticei să reziste dorinței din lagăr. Fără complexul vechi (al castrației) poate că îi satisfăcea meseria tovarășului și și-ar fi dat drumul și pornirei lui și ar fi rămas sănătos : pornirea satisfăcută pierde intenzitatea.

Câinele de lângă poarta scârțiitoare care molfăia în vis un cap de mort, putea numai acest lucru să i-l prevestească : tăiarea mâinei, a piciorului, a limbei și castrația — căci acestea erau cele mai mari amenințări deci nenociri ce i se puteau întâmpla. Lucrurile sunt așa cum le luăm: el lua astfel lucrurile pe atunci și conform acestor păreri erau și stările sufletești cari au fost trezite de accidentul din lagăr și porțile închisorii cari vedem că stau în strânsă legătură de asociație cu vederile vechi.

In fața realității și vederilor sănătoase de astăzi totul s'a destrămat, simptomele au dispărut cu desăvârșire fără să se mai reîntoarcă căci cauza, resortul a fost distrus.

2. — *Un caz de crampă a pianiștilor.*

D-ra X. Y. de 22 ani, sufere de 2½ ani de crampa pianiștilor, nu poate cânta deoare-ce i se înțepenesc degetele după primele încercări de degetație. A fost mai mult timp în tratament medical, i s'au făcut injecții tonice, electricitate, masaj, băi etc. fără nici cea mai mică umbră de ameliorare. De doi ani și jumătate a renunțat la tratament și nici n'a mai putut cânta de-atunci. E din fire cam „nervoasă“ ca și mama, bunica și o mătușă a ei. Aceasta are din când în când câte un acces de histerie. La pacienta noastră nu se constată nici un stigmat de degenerescență somatică și nici o turburare serioasă organică. Afară de turburarea ei funcțională amintită mai prezintă oarecari curiozități psichice, astfel o ținută înțepată față de mama ei : ori și ce mâncare spune mama că e bună, ea o află de rea și invers mâncările ce spune mama ei că-i fac rău, ea le află de delicatese; mama ar vrea-o mai grasă, ea caută să slăbească; mama ar vrea ca ea să poarte haine deschise, ea — parecă în necaz — le poartă închise și cu mâneci lungi, moartea mă-sii. Seara n'ar eși pe stradă pentru nimic în lume: îi e frică de câini și de hoți. Noaptea visează mereu un câine... negru, ce vrea să o muște, însă întotdeauna scapă încât mereu își

zice în vis „iar am scăpat.“ Câinele negru, pare că, avea un nume: numele unui tânăr, profesor de liceu la care ține ea foarte mult. Mai visează iarăși un vis aproape stereotip că „intră hoții în casă și răscolesc toate garderobele“ (de rochii).*) Îi plac oamenii severi, mai în etate însă buni la inimă.

Tatăl ei e un bărbat sănătos, mai în etate (50 ani), a fost întotdeauna rece, aspru, însă a constatat ea în timpul războiului că e foarte bun om.

Întrebată în privința turburării ei ne spune că urma conservatorul în I. și lua lecții de piano la un profesor de vre-o 50 și ceva de ani și cânta foarte bine. Acum vre-o trei ani în urmă, avea de dat examenul de fine de an, profesorul ei i-a dat o bucată ca s-o pregătească. După un exercițiu de cca. 3 Sept. profesorul vrea să-i schimbe bucata, lucru ce a contrariat-o mult. Mama ei, pe de altă parte, văzând necazul ficei ei, s'a dus la profesor și a intervenit să nu i-o schimbe. Acesta a ascultat-o, însă (după părerea pacientei) s'a supărat foc pe ea, căci altfel nu se explică cum de i-a dat la examen nota șapte, când ea nu era obicinuită decât cu nouă și zece. Nu mult după aceasta au început crampele în degete.

Deși s'ar părea că turburarea ei ar fi o reacțiune infantilă față de nedreptatea ce i s'a făcut — reacțiune ce o întâlnim la copii din școală și s'ar exprima cam astfel în cuvinte: „mi-ai dat notă proastă, ei iacă, n'am să mai învăț ca să vezi tu ce-ai făcut,**) totuși bănuiam că trebue să mai fie ceva, ce contribue.

Întrebată de vreun vis, vine cu visul expus în capitolul *„visurie“:* Directorul supărat zice.eă n'are călimară, ea-i oferă călimara ei cu cerneală roșie și se iscălește în catalog puind data de 26 Martie. El se desbracă ca să se îmbrace cu altă ceva. Așa în zăpăceală s'a pomenit și ea desbrăcată, pe urmă nu știe ce-a făcut s'a pomenit

*) Visuri de siluire, cari aduc plăcere fără vină (ea ce-i de vină?) Freud.

**) „Și să-ți pară rău,“ natural. Tot ca o răzbunare e și sinuciderea elevilor ce cad la examene — vezi „Extemporalul,“ unde eroul vrea să se înnece ca să-i pară rău directorului.

la prietena M. care i-a făcut reproșuri că vine la ea plină de săpun. S'a trezit. Probabil că în timpul cât nu știe ce-a făcut (cenzura) tocmai atunci a fost „săpunită".

Ca asociație liberă la „director" îi vine în cap profesorul ei de piano și apoi o poveste cu prietenul ei, care și el e profesor, de liceu însă (cânele din visul precedent ce tot vrea să o muște). Acesta era mereu gelos de profesorul de piano și-i făcea adeseori reproșuri că prea stă mult la pian (ea spune că-l admira pe acesta numai ca artist și nimic mai mult*). Din această cauză se certa des cu tânărul profesor ajungând într'o zi, după o scenă mai tragică la ruptura prieteniei.

Ea era mândră, a rupt-o cu el.

Această ruptură a suportat-o ca însă s'a adaos afurisita de crampă care a costat-o multe lacrămi.

Incepem a întrevedea luminișul: Acea turburare reprezintă pe lângă reacțiunea infantilă pentru nota proastă, mai reprezintă și un necaz pe piano care i-a răpit odorul, căci din cauza pianului l-a pierdut și mai reprezintă și o voce de sirenă ce-și chiamă iubitul înapoi, voce care s'ar exprima cam astfel în cuvinte: „vino, căci uite, nu mă mai duc la pianist"! In acest caz acea turburare nu reprezintă un *„nu pot cânta"* ci un *„nu vreau să cânt"* ca să pot ajunge la ceea ce mi-i drag.

Ne întrebăm acuma de ce avea ea nevoe de un gest așa de taintc? E tocmai pentrucă era mândră și nu-și permitea alt gest. Femeile cinstite și mândre „chiamă", fără să știe nici ele, printr'un „gest ascuns" „un tremurat de gene", uită o clipă prea mult mâna ei în mâna lui etc. Pacienta noastră și-a ales un gest din complexul ei, care satifăcea mai multe lucruri deodată: arăta necaz într'o parte și durere și iubire în ceealaltă.

Totuși chestiunea nu e simplă. De ce n'a renunțat ea la piano în mod normal de dragul tânărului profesor? Noi știm doar că muzica în general e „un ciripit de pasere" ce chiamă sexul contrar și când ea își avea deja ce căuta, ba încă mai mult, acesta îi cerea să se lase de lecțiile de pian, de ce nu s'a lăsat ea de bună voe căci

*) Pe prof. de piano.

scopul muzicei părea doar atins până la un punct? Şi încă mai mult, acesta nu-i cerea să nu mai cânte ci numai să nu ia lecţii dela acel profesor, la care i se părea că întârzie ea prea mult.

Pentru elucidarea acestei chestiuni ne întoarcem la visul ei cu călimara.

Ea înainte de ce s'a iscălit a pus data de *26* Martie. Ce însemnează acest No. 26?

Ca asociaţii libere la 26 îi vine în cap: la 26 ani nu mai e nimeni fată (ea are 22), se obicinueşte a se trimite un bonet ca semn al bătrâneţii şi mi se va zice „Madame".

Ii mai vine în cap ziua ei care e la 9 Martie
" " " " " ziua fratelui la 17 "
(surpriză pentru ea) 26,
la ziua lui îmi devenise antipatic pentru o prietenă ce şi-a găsit-o. Era slabă.

La 20 ani cearta cu prof. de liceu (intrase în al
+ 20-lea an)
La 6 Noemvre mi-am adus prima oară pianul în casă.
26 (Surpriză).
La 26 Oct. ziua prof. de pian, La 2.VI. ziua tatei.
26

Vedem prin urmare ce rol mare joacă pentru ea No. 26. Mai observăm că în sufletul ei face un amalgam prin acest număr, o condensare de mai multe persoane:

tata — profesorul de pian
fratele — " " liceu

Prin bariera ce există între ea, fratele şi tata nu lasă să se filtreze conştient decât afecţiunea familiară, pe cea sexuală a oprit-o în urma educaţiei (cu morala, critica etc.) Noi am văzut însă ce e afecţiunea în general: setea de plăcere. Această sete o are omul toată viaţa. Ce se modifică cu ajutorul culturei e numai superficial în conştient, subconştientul o ţine a lui înainte.

Această D-ră şi-a proectat asupra profesorului de pian (în vis director — tot o autoritate) acea parte din afecţiune care nu-i era permisă să ajungă la tatăl ei (partea sexuală). Ea îl admira cam prea mult pe acest profesor

de pian, care era imaginea tatei: om mai în etate, sever dar bun la inimă, așa e și tatăl ei și așa-i plac ei în general bărbații.

Afecțiunea ce nu putea ajunge la fratele ei a proectat-o asupra prof. de liceu, tot profesor ca și cum ar fi fiul celui mai bătrân.

Acești doi profesori erau surogatele primei afecțiuni: față de tata și de frate. *) Ea ținea la amândoi pentrucă erau imaginile unor ființi cari [amândouă trebuiau iubite. In aceste surogate ea iubea originalele. Și acum ni-i clar dece a ajuns ea în conflict: ea nu se putea lăsa nici de unul nici de altul și turburarea ei îi împăca pe amândoi sau cel puțin nu-i supăra; căci profesorul de pian nu avea dece să se supere pe ea întrucât ea ar merge la el, dar uite, că nu poate cânta, nu de altă-ceva și celalt, pe de altă parte, va fi iar mulțumit că „uite, în sfârșit, e numai a lui.“

Vedem că simptomul e un mijloc de a împăca și capra și varza. E un compromis între două curente de idei.**)

Când ne dăm seama de acestea nu ne mai miră nici dece e înțepată față de mama ei (gelozie veche subconștientă) nici dece s'a certat cu fratele când acesta și-a aflat drăguța. Nu ne mai miră nici dece îi plac oamenii serioși, severi dar buni. Copilul de odinioară n'a murit ci trăește în ea, e însă înfășat în scutecele criticei, conștinței, etc.

Dându-și seama de rostul simptomelor ei și văzând și absurditatea lor, turburarea a dispărut. In timp de 2 luni a ajuns să cânte 2 ore pe zi. Am pus-o să înainteze progresiv din cauza că necântând doi ani și jumătate musculatura a slăbit și trebue să ajungă încet, progresiv la desvoltare.

---

*) Nu e numai decât să fi avut vreodată caracter net sexual. — In general noi iubim ce-am mai iubit — chiar dacă se cere să iubim altfel: iubim sexual persoane ce seamănă cu cele ce le-am iubit „frățește“ sau „fiește“.

**) Cine oscilează între hoție și omenie se face „comersant“ și atunci el nu e nici hoț nici om cinstit sau e și hoț și om cinstit. Aceasta pentru vremurile de astăzi, se potrivește pe o scară foarte intinsă.

In ce privește starea ei psichică ea voia să fie slabă și nervoasă ca mamă-sa („iubita“ tatei) — aceasta însă vroia să o vadă „grasă și frumoasă“ numai ca să nu fie ca ea. Ea vroia să fie slabă și pentru că „drăguța“ lui frate-său, pentru care s'a certat, era slabă. Ea vroia să le ee locul celor dintâi prin faptul că vroia să fie ca ele: slabă și nervoasă, nutrind totodată o dușmănie ascunsă subconștientă față de cele dintâi.

Cred că e destul de transparent și acest caz.

3. — *Un caz de crampă a scriitorilor.*

Un tânăr V. G. în etate de 23 ani vine în serviciu nostru trimis cu diagn. de „crampa scriitorilor.“ Examinat nu prezintă nimic organic. Fără stigmate vizibile de degenerescență somatică. Fără tară hereditară. Ca aspect e blajin, cu o mască ușor melancolică, visător, fumează cam mult.

E tipul omului distrat, ce-și petrece viața în vis și fantezie, pare că ar fi de-aiurea, subjugat de o nostalgie vagă, neînțeleasă după alte timpuri și alte locuri.

Turburarea lui o are de prin 1919 când era detașat ca funcționar în Basarabia. A observat dela o vreme că în scrisul lui obicinuit, ușor plecat dela st. spre dreapta se face o modificare și anume că literele lui încep să se ridice vertical și apoi să se încline dela dreapta spre stânga (ca în scrisul femenin). Fenomenul a decurs în modul următor: scriind obicinuit a început a simți dela o vreme că i se înțepenesc degetele, înțepeneală ce nu dispărea decât dacă rotea puțin tocul dela dreapta mai spre stânga, așa ca scrisoarea să fie cu literile verticale. Pe urmă l'a urmărit înțepeneala și aici încât a fost nevoit să rotească mâna și mai mult în spre stânga, aceasta a făcut-o flexându-și mâna și menținând degetele întinse așa că a ajuns să scrie cu tocul îndreptat în spre sine cu mâna flexată la maximum și degetele întinse; când l'au urmărit înțepenelile și aici n'a mai putut scrie și și-a dat demisia.

De notat că mai pe urmă când mai scriia așa câte puțin, literile s'au mai ridicat înspre verticală însă poziția mânei la scris a rămas așa încât tocul la scris arată în direcția inimei.

Gestul întreg ce l'a făcut dela începutul turburării până

s'a instalat definitiv a fost o răsucire a tocului dela dreapta spre stânga formând un arc. *)

Ce gând ascuns se intercalează în activitatea lui de toate zilele? Ce gând îi strică scrisul? Gândurile ascunse, acestea strică zîmbetul prefăcându-l în rânjet, în ironie și batjocură, acestea fac din vorba limpede o bâlbâială, din observația calmă o răzbunare și din dar o răzbunare. Acestea fac adese din mâna liniștită ce-și poartă tocul pe hârtie pentru câștigarea existenței o mână neagră ce răsucește lama de cuțit.

Să nu anticipăm.

Bolnavul a fost inițiat în felul și rostul tratamentului.

Opune dela început o rezistență mare: nu-și aduce aminte de nici un vis, nu are nici o amintire importantă. Am procedat la metoda asociațiilor libere, l'am rugat să-mi spue câteva cuvinte la întâmplare. A început: lună, câmp, verde roșu, „Ce-ți amintesc acestea?“ — „Nimic“. „Mai asociază ceva la lună!“ — „plină“; „La câmp?“ — „Iaz“; „la roșu?“ — „sânge“.

Nu-ți amintești nimic?“ Ba da: o proză scrisă de mine intitulată „Radu“. Am vorbit de rostul scrierilor poeților în *sublimare*. Conținutul lui „Radu“ e următorul: Radu, băet bun însă sărac și chior de un ochi, iubește aceiași fată ca și Stan **) un rău însă frumos și bogat. Fata oscilează între amândoi. Intr'o zi când Radu vine mai târziu la horă o găsește pe Smaranda în brațele lui Stan. Se încinge un schimb aspru de cuvinte, în fine Stan îi zice „măi chiorule“ lui Radu. Acesta pleacă desperat pe câmp: nimeni nu-i mai spusese acest cuvânt. Ajunge la marginea unui iaz cu broaște. Se înserase. Acestea își cântau povestea lor „chior, chior“, ca broaștele. Desperarea ajunge la paroxism: „s'a isprăvit, și broaștele își bat joc de el.“ O ia razna, nebun pe câmp. De odată, o figură înaintea lui! Era Stan și încă rîdea. Un clocot de ură și Radu (cel bun) scoate cuțitul din chimir și îl înfige cu putere în ochiul lui Stan și, ca și cum n'ar fi fost de-ajuns, îl răsucește încă (și arată răsucitul dela dreapta

*) Gest diluat în timp. Cinematografic el răsucește tocul în mână.

**) Motivul lui Schiller: o femee între doi bărbați.

spre stânga). Stan cade jos — era chior și el — luna se ridică plină și roșie ca o pată de sânge.

Lună, plină, roșu, câmp, verde, iaz, sânge au fost asociațiile lui libere înainte de ce și-a adus aminte de proza lui. Nu e clar de unde le luase?

Cu aceasta n'am făcut mult, dar totuși am făcut un pas. Până acum am înclina să credem că tocul din mâna lui e cuțitul ce-l răsucește Radu în ochiul lui Stan. Crampa i-a adus mâna dela dreapta la stânga. El ar fi deci Radu dar cine e Stan? De ce e eroul chior și care e pornirea care nu s'a saturat cu acțiunea lui Radu din proză ci îi mai răsucește și tocul?

A doua zi ne aduce conținutul unei alte proze a lui. Motivul e acelaș: o femee între doi bărbați. O femee măritată și un amant. „Ea" își ucide bărbatul *cu barda*, pe când „El" stă afară de pază. Fapta se descopere, muncă silnică pe 15 ani, es din închisoare *și trăesc mai departe împreună*: deci gustă din fructul crimei, îi lasă să guste nițică fericire, deci simpatisează cu ei. Cine e eroul, pacientul? dar nu știm ce caută femeea cu barda, dece ucide ea și cine e *„ea"*?

Așteptăm. De astă dată își aduce aminte de un vis: „La poalele unui munte, pare că era cineva pe un cal călare și prinsese o căprioară cu lațul pe urmă, pare că, a tras-o la el cu frânghia și a înjunghiat-o. Pe urmă, pare că eram și eu la aceleași poale de munte și de odată s'a repezit la mine un tigru. In momentul când făcuse el saltul asupra mea, am sărit și eu depe cal apucându-l cu o mână de gât, iar cu greutatea corpului m'am lăsat pe el doborându-l apoi i-am vîrît cuțitul în gât. Sângele a curs făcând o baltă în jurul lui."

Mai adaogă că muntele era pleșuv, nu avea decât iarbă. Omul ar aduce-o cu un servitor al lor de-acasă și în legătură cu aceasta i-a venit moartea tatei în gând și faptul (lucru ce mi-l tăinuise până acum) că mama lui a început a trăi imediat după moartea primului soț cu un popă.*) El era atunci de 7 ani și a trebuit să plece la o soră a lui din B. Mult l-a durut pe el inima după mamă.

*) Expresia lui.

Popa ar fi deci călărețul și căprioara înjunghiată, mama? Nu știm dar e probabil. Despre căprioară mai adăogă că n'a văzut când i-a aruncat lațul a văzut numai cum „o trăgea“ cu frânghia și cum i-a vîrît *cuțitul în... gât.* *)

I-a mai venit în gând generalul Berthelot când a apărat orașul, el (bolnavul) se afla cu un prieten basarabean. Ce-o fi însemnând această asociație nu știm așteptăm să se clarifice.

La „tigru“ spune că era jos cu dungi negre. Acum îi vine în gând școala unde a învățat el și unde erau și băeți și fete la un loc. O fetiță greacă avea obiceiul că stătea în bancă și, ca să-i mai treacă vremea își punea mâinele între picioare și se mansturba. Profesorul spunea că e isterică. Își mai aduce aminte că după moartea tatei a mers la B. acolo era o fetiță cu care se juca nu știu de a ce. Își mai aduce aminte de pe când era mic, că furase odată 10 bani să-și cumpere bomboane și mama l'a dus la trunchi *să-i tae mâna cu barda*, i-a rămas foarte vie amintirea cum își trăgea mâna **) îngrozit. Era din partea ei o răutate de... tace.

„De tigru“? întreb — „Da“. „Dece ai ezitat“? — „Mi-am adus aminte de vis.“

E clar acuma cine e tigrul. Observăm ce frumos s'a legat asociație de asociație trecând peste amintiri sexuale până a ajuns iar la tigru care e mama.

Ș'acum întorcându-ne la vis: el a apucat tigrul cu o mână și lăsându-se cu greutatea corpului pe el, l'a doborât și i-a vîrît și el cuțitul în gât ca și „popa“ căprioarei. S'ar deduce ușor că animalul străpuns era același atâta numai că pentru unul era căprioară pentru celălalt tigru. Aceasta cu atâta mai ușor încât ambii se aflau la aceleași „poale“ de munte (cu iarbă.)

S'a luminat și subiectul prozei lui de a doua. Femeea ce-și omoară soțul cu barda e mama și el e tovarășul, amantul ei, de aceea după munca silnică de 15 ani (tim-

---

*) Transpunere de jos, sus deci nu i-a vîrît cuțitul sus ci «jos» și despre cuțit vezi Coșbuc exemplul amintit: cu pâinea și cuțitul.

**) Trebue să fi fost în flexiune.

pul de când s'a despărțit de ea și trăește greu, nemulțumit de cariera sa — ar vrea să se reîntoarcă iar în copilărie, ar vrea să se nască din nou — are un foarte frumos vis de replăsmuire pe care nu-l redau aici căci e prea lung ci mai târziu când voi publica analiza cu toate amănuntele ei) de aceea zic, după munca silnică de 15 ani îi adună iar la un loc să mai retrăiască iubirea de altă dată. Acesta e un pur complex a lui Oedipus descoperit de Freud.

Chestiunea încă nu se termină aici.

Totuși adunând am ajunge la următoarele: Gestul lui ar reprezenta gestul de înfigere a cuțitului (aici tocul) în ochiul dușmanului Stan (popa) și al doilea gestul de apărare a mâinei amenințată cu tăiatul; aceasta poate și ca simbol al pedepsei pentru dorința lui nepermisă de a întinde mâna după ceva oprit (mama). *)

După câteva zile vine cu alt vis care continuă cele spuse și aduce și elemente noi în luptă: **) „Erau niște soldați sub poalele unui deal (iar sub poale) și pare că trăgeau cu tunul peste deal.“ Pare că vîrau tot câte două obuze. Eu stăteam după un zid și tocmai atunci trecea o femee, eu am prins-o și o trăgeam înapoi după zid și-i spuneam mereu *„să nu pleci“*****) căci o să te omoare schijele“ (nu cuțitul?)“

Ca asociații la acea femee i-a venit în gând soră-sa Elena, care e măritată, „pare că din spate cu asta semăna, eu nici n'o vedeam, pare-că, la față, căci tot cu spatele înainte „o trăgeam“ (ca să n'o cunoască)*****); Mi-a venit în minte mama, pare că o văd când a venit la mine dela P. eram bolnav și-aș fi vrut să tot stea la capul meu și-aș fi vrut să fiu tot bolnav numai să stea, dar a ple-

---

*) Poate și un complex al castrației, și el a fost amenințat cu aceasta în copilărie.

**) Trebue să amintesc că bolnavul nu știe nimic de întregul fir roșu pe care l'am aflat — e mai bine să nu știe până la urmă.

***) Așa-i spunea el odată mamei, ea însă a plecat trasă în lațul popei, și iacă, a fost înjunghiată.

****) Vom vedea mai târziu importanța faptului.

cat. *) Mi-a venit în cap soră-mea vitregă (fata popei): tare mă fura gândul să o posed (ca răsbunare pentru mama furată, sau ca surogat al acesteia ? poate și una și alta) m'am debarasat însă de gândurile acestea. Imi vine în gând un prieten foarte bun C. pe care nu l-am văzut de mult și mi-i dor de el. O verișoară a mea Florența, odată veneam dela plimbare cu ea cu trăsura eram mai mulți, ea ședea pe brațe la mine, m'a excitat îngrozitor, am condus-o până acasă, mă gândeam... dar mi-am tras pe seamă. Pe femeea din vis aș putea-o asemăna și cu aceasta."

S'a întors iar la punctul de plecare, semn că s'au isprăvit principalele asociații,

Vedem aici că în asociațiile lui adună într'o atmosferă de afecțiune parte maternă, de rudă (Florența și fata popei) și parte de amiciție totul timbrat cu o nuansă sexuală: câteva persoane femenine: mama, sora, o vară și o soră vitregă. Acestea toate în legătură cu visul unde soldații „trăgeau la tun". Mai vără aici și pe un prieten de care-i e dor.

De sora lui mai spune că în timpul retragerii era mereu preocupat să nu i-o necinstească nemții. Acest gând îl obseda direct.

De accentuat e următorul fapt că femeea (= mama + sora + celelalte **) o trăgea tot cu dosul în spre el; vară-sa Florența tot în această posiție l'a excitat — pe soră-sa vitregă tot cu această metodă fanteza s'o surprindă. In mica mea experiență psichanalitică am mai întâlnit acest fapt: în incesturile chiar reale actul sexual s'a făcut mai mult „a posteriore" pentru că, în ori și ce caz, nu se pot privi în față cei conștii de nelegiuire. Prea intervine conștiința, care-i paralizează și mai mult; în semisomn ***) se săvârșesc acestea și a doua zi se fac că nu știu nimic, deși au o umbră de aducere aminte. Se pare că acesta

*) Melancolia cu care spune acestea contrastează splendid cu curentul subconștient.

**) Condensare — Freud.

***) Atențiune la somnambulism, unde pornirea e stăpână, pe când critica, constiința e suprimată cu totul. Așa că a doua zi nu știu nimic ce-au făcut în timpul nopții: sciziunea personalității e complectă.

ar fi un factor destul de important la trezirea componentei homosexuale, când începe identificarea completă cu obiectul dorit dar pentru totdeauna pierdut din cauza legilor societății. Bănuind puțin așa ceva am sondat nițel felul lui de trai în societate și mi-a spus că are prieteni f. buni și f. intimi. In ce privește pofta sexuală în general spune că e cam rece, găsește femeile proaste, rele, necredincioase (natural); se simte mai bine între tovarășii lui literați.

A doua zi un vis: „Suiam par'că o potecă, în dreapta și în stânga erau dealuri, poteca era nepavată și cu praf galben. Am ajuns până la o casă unde era un coridor lung. Inaintea coridorului erau doi păzitori, cari mă amenințau cu suțița spuind: „pe-aici nu se trece". Eu m'am speriat și m'am trezit, lac de apă. E clară componenta homosexuală latentă: acea potecă galbenă ce da în coridor și cei doi păzitori cu sulița denotă în de-ajuns de clar fantezia lui anală. Totuși manifest nu se află nimic la el, el nu știe de astfel de dorinți.

La asociațiile libere își aduce iar aminte de prietenul basarabean dela primirea lui Berthelot, apoi brusc îi vine în minte un fapt foarte important care nu știu de ce nu l'a spus până acum: Cu vre-o 3 ani înainte de crampă In locul unde era funcționar la B. a vrut să pue o curea la o uzină. Era însă întuneric și când s'a dus la bec să-l aprindă — acesta era cu o coadă de lemn găurită în lungul ei prin care treceau firele electrice. La capăt nu erau izolate bine și i-a prins mâna flexându-i-o puternic. A venit un rus basarabean de l'a scăpat. L'a durut o zi întreagă mâna. Își mai aduce aminte că în Basarabia scurt înainte de a-i apărea crampa a avut o dragoste cu o fată Elena, care însă i-a fost necredincioasă, l'a părăsit. Primul lui act sexual l'a avut la etatea de 15 ani cu o prostituată tot Elena, corpolentă și cu ochi albaștri. Intrebat asupra fizicului mamei și surorei (Elena) îmi spune aceleași semnalmente, blonde, cu ochi albaștri și tot corpolente.

Asociații libere: „Imi vine în minte o seară la S. unde stăteam singur și în depărtare auzeam cântând: Struguraș bătut de brumă, rău e doamne fără mumă, stru-

guraș bătut de piatră... ... Eu nu duc lipsa tatei". „Dar o duci a mamei, deși trăește," adaog eu.

Chestiunea o credem terminată în linii generale. O afecțiune puternică față de mama și apoi față de sora Elena care i-a ținut loc de mamă îl urmărește în subconștient din adâncul copilăriei. Această dragoste (în subconștient a căpătat și caracterul sexual) îl mână să întindă mâna după ele. Un dușman însă *) a aruncat lațul și a tras-o la el furându i ce avea el mai drag. De-aci gândul de răsbunare și atunci această dorință își caută drum în vis și fantezie: Ii vâră cuțitul în ochi **) lui Stan (popa) și în „Radu" (care era chior — poate din cauză că nu vedea bine după ce obiecte sacre umblă) deci se răzbună contra lui și apoi nu-l slăbește nici în proza a doua unde îl ucide de-abinele. Ba mai mult încă, o pune pe ea să-l ucidă cu barda (ca să fie pentru celalt tigru și pentru el căprioară). Fantezia totuși nu i-a potolit întreaga pornire. In Basarabia i s'a trezit cu necredincioasa lui Elenă de-acolo complexul vechi (profund). Elena era și prostituata ce l'a inițiat în dragoste și Elena e și soră-sa. I-a vibrat ceva vechi analog: el a mai fost înșelat odată de una blondă corpolentă și cu ochii albaștri, un tigru ce a vrut să-i taie odată mâna și atunci din nou dorința de răzbunare s'a aprins și l'a îmbo'dit să răsucească cuțitul în ochiul lui Stan ***) și tocul în mână (tot în loc de cuțit), după aceiași normă după cum i s'a întâmplat accidentul cu Ele(ctricitatea) (din care l'a scăpat basarabeanul, ce apărea mereu în asociații și care a făcut legătura între Basarab. cu Elena și accident). Insă de-asupra mânei ce se întinde după lucruri nepermise stă veșnic amenințătoare o bardă, ce caută să-i răteze mâna pe care el me-

*) Condensat poate din doi: «popa» și cumnatul.

**) Stekel spune că e act simbolic la homosexuali: «ochiul din spate». La analiză mi-a scăpat din vedere și ar putea să fie, încât am găsit elemente de homosexualitate latentă. Ar fi în urma unei identificări cu obiectul dorit la care nu se mai poate ajunge. Și atunci își cere și satisfacție ca acel obiect (mama).

***) Și ca răzbunare și ca simbol homosexual: dragoste și ură (legea lipolarității).

reu caută să și-o retragă, flexând-o, după cum a mai făcut odată.

Acest gest al răsucirei mâinei dela dreapta în spre stânga flexând-o în așa mod încât vârful peniței (lamei) arată direct în spre inimă ar mai putea însemna și o dorință de sinucidere.*) Bolnavul ne mărturisește gânduri de acest gen întovărășite de visuri și fantezii de renaștere (pentru a începe o viață mai reușită.) **)

Visarea lui îl transpune în alte vremuri, ale căror nostalgie îi pune masca melancolici pe față, vremuri fericite din copilărie, când avea totul ce iubea lângă el și acum când totul e pierdut cum să nu strângă pumnalul în mână pentru a-i pedepsi pe răpitorii fericirei lui și de a se sinucide pentru a se naște din nou.

Un lucru mai trebue de adaos: dece sublimarea lui în artă nu i-a dat atâta mulțumire încât să poată suporta restul de tenziune? Se explică și prin următorul fapt ce arată și mărimea rezistenței opuse de bolnav tratamentului și cât de laborioasă a fost analiza: ***) Un coleg îl întreabă dacă au fost publicate scrierele lui. El spune că da, într'un No. din „Flacăra"; observ însă o mică ezitare în răspuns și mi-am pus în gând să-l prind. A doua zi l'am întrebat dacă nu mi-a spus vre-o inexactitate în timpul analizei. Neagă. Il rog să facă asociații libere: Ii vine în cap un coleg dela tribunal în legătură cu o poezie a acestuia intitulată „Melancolie", unde se plânge de singurătatea lui, apoi își aduce aminte de o poezie cetită în „Flacăra" de Săvescu. El i-o atribue lui Leca:

In cetatea morților
Liniște și pace,
Iar de-asupra porților,
In cetatea morților
Crucea strâmbă zace.

Aici am vrut să ajungă, dacă nu mi-a vorbit ceva

*) Totdeauna ca un conflict să nu poată fi suportat trebue să fie întărit, să se reverse în el o serie de afluente mai mult sau mai puțin analoge, cu stări sufletești apropiate. Am văzut simptomele primului caz.

**) Intâlnim acest lucru foarte des și în viața de toate zilele.

***) A fost cea mai grea din câte le-am făcut.

„strâmb“ în legătură cu „Flacăra“ și exact aici a ajuns. L'am făcut atent și mi-a mărturisit că nu i s'au publicat, mai trebuesc revăzute. E clar: el nu avea mulțumirea sufletească a sublimării: n'au vroit să-i publice lucrările: și aceștia îi erau dușmani. De aici poate iar un curent nou de ură și desperare ce-i răsucea tocul (pentru omor și sinucidere) și și desgustul lui de „a scrie“; căci în turburările funcționale acel *„nu pot“* e și un *„nu vreau“*.

Bolnavul ale cărui probe de scris le alăturăm (fig. 1 înainte, fig. 2, după tratament) e clar că scrie frumos acum, totuși trebue să o mărturisesc că nu's mulțumit pe deplin, scrisul e încă încet, trebue să mai fie ceva ce mi-a scăpat din vedere, bănuesc că tocul și cuțitul ca simbol pur sexual, mai bine zis homosexual n'a fost destul de destrămat. Bolnavul însă l'am pierdut. A căpătat concediu și nu l-am mai văzut cu toate promisiunele lui. Sufletește încă nu e bine descărcat. In timpul analizei am întâmpinat enorme rezistențe, căci nu ușor renunță unii bolnavi la visurile lor cari le par mai calde decât realitatea întrucât se pot transpune ușor în alte timpuri și alte locuri — complacându-se atât de mult în vaga lor nostalgie și „dulcea lor melancolie“ cu care prea s'au învățat.

4. — *Alt caz de crampă a scriitorilor.*

Bolnavul R. G. în etate de 48 ani de profesiune funcționar, vine în serv. plângându-se de o încordare în mâna dreaptă, ce-i vine în timpul scrisului și-i torsionează mâna în așa fel încât nu mai stă pe marginea cubitală ci i-o îndreaptă cu fața palmară în jos. Pus să scrie, mâna se torsionează într'adevăr astfel că atinge și cu eminența tenară masa, aceasta mai ales când se uită cineva la el cum scrie. Când scrie din picioare, torsiunea nu se produce. In general face impresia că vrea să acopere scrisul cu mâna, întrucât vârful peniței în timpul scrisului se urcă mai sus de rândul pe care scrie. Acest lucru bate imediat la ochi.

Nu prezintă nimic organic. Nici o tară, are copii sănătoși. Turburarea o are de un an și jumătate survenită pe'ncetul.

In două ședințe am ajuns în centrul chestiunei. Un vis ne-a condus la ea:

dreaptă răsucindu-l, sărutând, apoi stânga. Când își avea
în fire, Stau, căci el era, stătea întins la pământ în rugăciune,
iar sângele lui roșu se prelingea, acoperind pulberea drumului lui

Fig. 1. — (înainte de tratament).

Părul ei nu era lins ca al Siriancelor dela curte, nici răpăit
ca al Aziaticelor, nici brun și negru ca al fiicelor Egiptului.
. Era părul unei rase ariane, al Galileencelor de dincolo de
deșerturi...

Fig. 2. — (după tratament).

Mai adaog că nu am făcut cu ei exerciții de scriere după formula lui Meige: lent, peu, gros, rond, droit

„Erau parcă doi țigani pe un cântar, se cam țineau în echilibru ; voiau pare că să se stranguleze unul pe altul. Fiul a început întâi — era un tată și un fiu. La un moment dat însă l'a lovit tatăl pe fiu, la spânzurat de ceva, l'a ținut cam un minut sus, pe urmă i-a dat drumul și era un lac de sânge dar pe urmă tot s'a sculat și a luat-o la fugă.“

Ca asociație la țigani aduce „hoți, certareț.“

Am spus că torsiunea lui făcea impresia că vrea să ascundă scrisul. Acești doi țigani pe un cântar, ce-și țineau echibrul ar putea să reprezinte o luptă sufletească între un „fură“ și un „nu fura“, căci hoți a fost asociația la „țigani.“ Fiul a încercat întâi dar critica, conștiința *) (tatăl) a învins și la luat pe goană pe celălalt (însă totuși nu l'a ucis).

Dintre funcționari, mai ales casierii, din cauza situației au de luptat cu gânduri ascunse de acest gen. Și mi-a venit în cap un caz alui Stekel, când un casier ce suferea de „agorafobie“ juca o anumită scenă (simbolică) în fața unei piețe mari. El juca scena omului ce a furat banii și acum vrea să treacă „dincolo“ peste ocean în America și piața era pentru el simbolul oceanului.**) In fața ei el simțea starea sufletească a omului ce a făcut crima și acuma se teme să nu fie prins înainte de a fi trecut.

L'am întrebat și eu dacă nu e cumva casier sau în general voiam să știu mai amănunțit cam ce-ar fi putut el fura. Spune că acum nu e, dar a fost până nu mult înainte de ce i-a apărut turburarea. ***)

Multe milioane i-au trecut prin mână și el e om sărac. E de mirare că o voce ascunsă îl împingea să pue mâna ? Dar el a fost om cinstit și n'a lăsat nici să se audă bine acea voce. (Când controlul e serios conștiința e mai puternică, căci frica păzește pepenii.) Insă totuși sămânța

---

*) Aici apare net timbrul fricei din conștiință ca reprezentant al societății.

**) Acest simbol al pieței pentru ocean nu-i luat din capul autorului ci din asociațiile bolnavului lui.

***) Mi-a făcut o deosebită plăcere această confirmare. Aceasta însă nu însemnează că nu putea să aibă altă ramură în funcționăria lui — dar totuși numai unde se poate fura.

aruncată în pământ fertil crește până ia dimensiuni enorme. Ideea nu s'a stins (copilul deși învins, n'a murit) ci se satisface într'o acțiune simptomatică. Bolnavul nostru joacă scena omului ce a săvârșit furtul și acum ia măsurile de precauțiune. El modifică cifrele și când vine cineva în spre el, sau i se uită peste umăr îi apare torsiunea, adică acopere cifrele (modificate); când însă scrie din picioare, crampa nu-i apare deoarece nu i se poate uita nimeni peste umăr să vadă ce lucrează.

Rezultatul terapeutic nu-l cunosc căci nu-i luasem înainte adresa. In ori și ce caz complexul superficial a fost foarte ușor, nu știm însă dacă numai are unul profund, care a fost întărit și cari sunt dimensiunele lui. Bolnavul nu l'am mai văzut, deși l'am rugat să mai revie. Cu acești bolnavi se întâmplă un lucru obicinuit la ei. După dispariția turburării uită de această, uită cu mare plăcere*) turburarea, și cu ea îl acopere în vălul uitării și pe medic, ce stă în strânsă asociație cu turburarea lui. In ori și ce caz nu-i e plăcut omului să-i cunoști dedesubturile și dupăculisele.

5. — *Analiza unui caz de impotență sexuală.***)*

Redau acest caz pentru a arăta exemple frumoase de fixare și cazuri unde nu se poate face aproape nimic cu analiza.

Lt. I. A. în etate de 28 ani vine în serviciul nostru cu diagnosticul de impotență sexuală și neurastenie. Maladia datează de un an și mai bine după o blenoragie ce a contractat-o. Ca antec. heredocol. nu aflăm nimic important. Ca stigmate: o față cam aprinsă și globii oculari ușor proeminenți. E foarte bine desvoltat, robust chiar, bine nutrit. Ca toți bolnavii nu ne spune nici el aproape nimic important din viața lui. Se văicărește însă mereu de situația lui pe care nimeni nu i-o cunoaște și nimeni nu-i poate ajuta. I s'a explicat amănunțit modul și rostul tratamentului.

Spre marea mea surprindere, mi-a venit de-odată cu atâta material încât m'a inundat cu amintiri pe cari de

---

*) Un fel de refulare secundară.

**) Nu s'a vindecat. Așa mi-a scris la o lună după analiză.

obicei bolnavii le aduc cu mare greutate, el însă le avea toate la îndemână, semn că conștientul lui le cam suporta, fapt ce e de un prognostic prost întrucât acele amintiri au farmec și bolnavii nu se pot lipsi de ele, nu-i par absurde, ba mai mult încă le duc dorul (cu cea mai mare intensitate). Incepe: In copilărie a încercat adese ori coituri cu surorile și verișoarele lui, secundat de un faimos văr care l'a mai inițiat și în alte delicatese ca: manstrubație, felație și pederastie reciprocă, apoi tot amândoi i-au practicat într'o porumbiște unei măgărițe actul sexual în toată regula. Visurile lui mișună de acte incestuoase și — lucru important — fantezia lui se rotea și la etatea de 24 ani în jurul unei verișoare de cele vechi, cu care se mai jucase el de-a „tata și cu mama“ și, dacă n'a păcătuit a fost numai pentru că ea nu s'a pretat*) Se pare că tot pe aproape stă chestiunea și cu sorioarele lui.

Un vis al lui vorbește de o sărutare dată unei surori subsuoară unde era par'că și gura. Axilă cu gură! El crede chiar treaz fiind că dacă ar mulțămi-o pe Virginia (o soră a lui) cu gura ar fi mai admisibil, mai ertat ca un act sexual normal. Această specialitate îi place f. mult să i se practice și lui. Nu i-a venit însă s'o facă până în orașul T. unde o femee de stabiliment i-a practicat și felația, i-a dat însă și blenoragia. I-a plăcut extrem de mult însă deatunci e impotent sexual sau cel puțin sufere de ejaculație precoce.

Acest bolnav are amintiri grele din copilăria lui, e fixat de-o serie de persoane și moduri de-a se satisface (orgie în comun cu verișoarele, surorile și văru-său). Neivindu-se însă nici o desiluzie puternică, nici o piedică mai serioasă în desvoltarea psicho-sexuală, el a ajuns totuși la satisfacție normală, trebuia să îndeplinească însă câteva condițiuni: când mergea la femei își lua totdeauna un tovarăș (în locul vărului). Desiluzia **) i-a venit prin actul sexual normal, pe când felația l'a făcut extrem de fericit. Prin faptul că în acel stabiliment erau prea multe condițiuni din copilărie îndeplinite (femei multe, băr-

*) Și ea numai pentru că era în mrejele unui străin ce o făcea să vibreze mai mult.

**) Blenoragie.

bați, de-asemeni mai multe moduri de satisfacție) și prin faptul că actul normal l'a desiluzionat, a contrastat aceasta puternic cu frumusețea (!) amintirilor trezite. Acestea l-au determinat la regresiune în acele timpuri. Neplăcerea de astăzi (infecția) i-a pustiit prezentul, redeșteptând amintiri dealtădată — asociația, puntea a făcut-o felația. Felație i-a mai făcut odată văru-său și era fericit atunci. Cu aceasta s'a trezit și componenta homosexuală și toate modurile de satisfacție de pe atunci.

Și-acum când în atâtea moduri își dorește el satisfacția lui sexuală cum mai e posibil ca o singură femee să-i poată îndeplini toate aceste condițiuni, toate acele comori de altădată? E natural să nu-l încălzească, e natural să o trateze cu impotență *)

Singura scăpare pentru el ar fi despărțirea de familie și de mediul ce-i trezește mereu trecutul și — mrejele iscusite ale *unei femei* în toată puterea cuvântului, lucru la care deocamdată nu se poate decide și fără concursul lui, e natural ca nici un doctor să nu-l poată vindeca.

* * *

Acest bolnav e un infantil psichosexual regresat.

Infantilismul psichosexual poate să fie primitiv și secundar (regresat).

a) Primitiv, când cineva a încremenit pe o anumită treaptă fie din cauza unor leziuni organice care-l țin cu toată desvoltarea pe loc (degenerații), fie din cauza fixării de anumite persoane sau moduri de satisfacție. Acesta nu se îndură să părăsească copilăria (paradisul) cu toate farmecele ei.

b) Secundar (regresat) când un copil deși încărcat de amintiri puternice (fixat) găsește totuși persoane (simi-

*) Stekel în «Psichosexueller Infantilismus» vorbește despre o femee cu frigiditate sexuală și încărcata de amintiri din copilărie. Ea nu fantaza de alt contact sexual de cât cu o sumedenie de bărbați de odată: unul pe din față, altul pe din dos, unul să o sărute subsuoara dreaptă, altul sub cea stângă; unul să o sărute pe gură, altul să-i treacă mâinile pe corpul încă neocupat. Își dorea întreaga suprafață gâdilită. Cum nu era să fie frigidă în fața unui bărbat? Luase parte la orgii copilărești.

lare de obicei) cari îl atrag înainte pe drumul desvoltării, însă cea mai mică desiluzie (infecție, necredință) îi zdruncină așa de mult latența sa încât i-se trezesc amintirile cari îl trag înapoi și regresează: scârbit de actualitate, de prezent, se reîntoarce în împărăția trecutului. In pustiul prezentului i-se arată la orizont mirajul vremurilor de altă dată.

E un fenomen psichologic cunoscut că în nenorocire ne aducem aminte de fericirile ce-au fost. Cum să nu-l ademenească trecutul pe cel ce a fost bogat și astăzi e sărac? Cine a pierdut ceva scump pe drum, se întoarce pe același drum să-l caute. Despre vulpe se zice că 7 ani de-arândul mai dă târcoale locului, pe unde a avut odată un vânat frumos.

Bolnavul nostru e un infantil psichosexual regresat. Ei, după infecția sexuală s'a reîntors la aceea ce i-a plăcut odată și ce nu-i poate da nici o femee și de-aceea le tratează cu impotență sexuală sau cu ejaculație precoce. E simplu, ele nu-l încălzesc îndeajuns. Organismul îl ajută la aceasta prin faptul că sistemul nervos vegetativ și-a perdut diferențiarea, astfel că excitația sexuală se difusează asupra întregului sistem dând emoție, anxietate, roșeață a feții, cianosă a extremităților și mărind și excitabilitatea zonelor libidinogene primitive, cari ar fi trebuit să și-o piardă *).

6. — *Analiza unui caz de morfinomanie* (vindecat.)**)

Tânărul Gama în etate de 21 ani a căzut în patima morfinei, de care e subjugat timp de 1 an și jum. Toate precauțiunele părinților nu ajutau la nimic întrucât fantezia acestor bolnavi nu mai are margini. ***) Momentul determinant a fost căderea la examen, lucru ce nu i se mai întâmplase, întrucât a fost întotdeauna băeat eminent.

E nervos din fire, extrem de inteligent, fără stigmate.

---

*) E cunoscut faptul că femeile nu iubesc bărbații ce se emoționează în fața lor. Ele simt instinctiv difusiunea excitației sexuale, difusiune ce se face în detrimentul zonei genitale.

**) Intru cât e foarte cunoscut nu pot să dau toate amănuntele analizei; mă voi mulțumi cu esența, cu schița ei.

***) D-l Prof. Obregia spunea că o morfinomană își ținea siringa și fiolele în vagin.

Mama de-asemeni nervoasă. E măritată a doua oară. Cu primul bărbat a mai avut un copil, pe care l'a adoptat o soră. Sufere de un picior în urma unei luxații coxofemorale din timpul copilăriei, luxație, ce n'a fost redusă. Își iubește fiul la nebunie: el e „puiul mamei," ochiul ei planează veșnic deasupra lui, uitând sau neobservând că el demult nu mai e copil. Tatăl e sănătos, atât numai că e puțin nervos și el din cauza serviciului greu.

Acest tânăr în liceu a fost elev foarte bun afară de geografie, pe care n-o putea suferi — zice el că — din cauza profesorului, însă pe același profesor la avut la limba română, la care era elev foarte bun; de ce nu-i plăcea geografia ?

Il pun să facă asociații libere și își aduce aminte de legenda înființării Cartaginei, nu-și aduce aminte însă de femeea care a cerut atâta pământ cât poate cuprinde cu o piele de bou. Il las să spue câteva nume femenine, îmi spune: Eliza și Nania. „Cinei Elisa ?" Nu știe. Nania însă e numele unei femei măritate, cu care a purtat el dragoste și a contribuit la eșecul examenului. Nania e numele dat de el deoarece soțul ei îi zicea *Lizica*. De-abia acum recunoaște cine e Elisa deși era așa de aproape asociația, ba încă reprezenta același nume ca și Nania. Acest nume-i l'a pus el numai ca să nu i spue ca și bărbatul ei.

Își mai aduce aminte de felul cum îi zice tatăl lui mamei: Didi — lui îi place mai mult Mândica, deci tot altfel decât cum îi zice soțul ei. Dido e numele înființătoarei Cartaginei și cam bănuiam dece l'a uitat: tocmai pentrucă nu vroia să-și aducă aminte de numele Didi, nume ce nu-i plăcea, după cum nu-i plăcea nici numele de Lizica pentrucă așa i zice soțul ei pe care el, natural, îl află nesimpatic.

De părinții lui spune că adese il preocupa gândul dacă poate fi vre-o relațiune între ei fiind într'un așa de mare grad de înrudire (soț și soție !). Deși era convins de contrarul totuși își punea adesea această chestiune a excluderii relațiunilor și mai ales noaptea când suferea de insomnie.*) Odată venind dela o mătușă a sa, unde stătuse

*) Probabil că vroia să pue aceeași barieră între ei, care era și între mamă și el: rubedenia. — Atenție la «insomnii».

vreo 3 zile, a aflat părinții culcați în pat, el s'a dus și a sărutat-o pe mama și pe tata nici n'a voit să-l vadă. Era de vre-o 6—7 ani. Tata s'a plâns că nu mai are băeat bun și de atunci el îi sărută mâna, *) obicei ce i-a rămas până astăzi. Numai când, din întâmplare, e cu vre-o fată atunci nu simte nevoia să-i sărute mâna,**) ba chiar îi e rușine. Își aduce aminte din cl. IV. primară că a auzit de la o mătușă a sa că mama lui pe când era în cl. III a mâncat bătae pentrucă n'a știut la geografie. (De aici neplăcerea lui pentru acest obiect). ***)

Se plânge că are niște dureri în membrul inf. drept, cu senzații de amorțeală. Le are dela etatea de 6 ani (Mama lui are și ea senzații analoge)****) Își aduce aminte că odată fiind la țară la o rudă, acolo erau porumbei. Gungurițul lor (de dragoste) îi aducea întotdeauna aminte de mama lui care rămăsese acasă, și-i venea să plângă. In legătură cu aceasta își aduce aminte de o întâmplare cam de pe aceeași vreme: intrând în dormitorul unei mătușe proaspăt măritate, a găsit-o cu soțul ei într'o stare care i-a dat mult de gândit și nici n'a mai uitat-o. Această mătușă l'a fermecat pe el mult timp chiar conștient. Când își făcea injecții acasă, această mătușă dormea în camera lui ca să-l păzească. Mama venea și-i cerceta coapsele*) ca să vadă dacă nu și-a mai făcut injecții.

Mătușa amintită îi făcea toate poftele**) și-i păzea toate secretele, chiar cele stricăcioase, în legătură cu injecțiile, fără ca să le spue părinților. Prima femee cu care a avut el contact sexual o aducea puțin cu mătușa: grăsulie, rumenă la față, frumușică. In raporturile lui sexuale veșnic și-a căutat femei cu bărbat sau în general unde mai era cineva afară de el***). Nici una nu l'a

---

*) Intotdeauna când s'a rugat de ertare era învățat să sarute mâna.

**) Nu se simte cu nimic vinovat.

***) Prima identificare cu mama.

****) A doua identificare cu mama.

*) Deși tata ar fi putut să-l examineze mai bine, totuși ea vrea să vadă cu ochii ei.

**) Afară de una.

***) Tabloul familiei: mama cu tata, mătușa cu unchiul.

captivat pe un timp mai îndelungat. Aveau farmec numai până ajungea la act, de aici, ba chiar și actul, nu avea nici un farmec. Voia în totdeauna ca femeile să fie active el pasiv *). Când mergea prin oraș voia să fie extrem de elegant, pudrat etc. Își aduce aminte de când era mai mic că mereu se împodobea cu brățarele mamei **).

Își aduce aminte că mama când avea vre-o neplăcere amenința cu sinuciderea, lucru ce l'a împrumutat și el ***). Spune că și înainte de examene își punea în gând în totdeauna că dacă va cădea se omoară.

Când era de 12 ani (pela începerea pubertății suferea de accese mici de somnambulism. Se scula așa de zăpăcit și „săria peste mă-sa ****)" cu înțelesul că trecea peste ea.

La intrarea lui în liceu nu a fost primit la liceul X; avea notă prea mică. Tatăl său s'a dus la alt liceu și-a vorbit cu directorul să-l primească. Locurile erau pline. A doua zi voinicul nostru se mulțumește de serviciile lui tat'-său și se duce singur la directorul acela și-i spune: „Domnule Director, ori mă primești, ori mă curăț" *). Directorul l'a luat cu binele, l'a examinat cu mai mulți profesori și a reușit cu cea mai frumoasă notă. (Tatăl său a rămas de rușine — după părerea lui — l'a desconsiderat ca și atunci când i-a aflat pe amândoi în pat și n'a voit să-i dea nici bună-ziua).

Prima siringă cu care și-a făcut injecție i-a îndosit-o mama. El a făcut rost de alta, cu care-și făcea injecții. Intr'o zi, după injecție a uitat siringa pe masă; mama a aflat-o și pe aceasta și i-a luat-o spuindu-i pe urmă că a aruncat-o în closet. Deși mai avea în altă parte o siringă, l'a turburat îngrozitor faptul că mama i-a aruncat siringa lui**) în closet. Spune însă că l'ar fi lăsat rece

---

*) Timbru de caracter femenin.
**) Alt caracter femenin (identificare cu mama).
***) Altă identificare cu mama.
****) Prima acțiune simbolică.
*) Așa ar fi spus și maică-sa.
**) Subconștientul a luat-o în mod simbolic.

dacă o arunca pe cealaltă care era la ea.*) (E natural, poate chiar l'ar fi bucurat dacă știa că acum nu există în casă decât o siringă: a lui.) Ca răzbunare n'a dat patru zile pe acasă.

Mai adaogă că în ce privește actele lui sexuale nu a fost nici odată mulțumit, ori și cât de obosit ar fi fost;— nu era sufletește mulțumit.**) El căuta altceva, căuta altă persoană la care nu putea ajunge. S'ar părea că acesta e fixat de mătușă-sa întrucât, chiar conștient, el fanteza de ea și-i dădea târcoale. Identificările însă sunt cu mama (geografia, brățarele, membrul ce-l durea, amenințarea cu moartea, nervositatea etc.) fapt ce denotă că originalul era mama și mătușa, era numai oglinda ce reflecta privirea lui spre mamă. Intâmplările din copilărie (surprinderea actului sexual al mătușei) l'a oprit la aceasta. Dacă mătușa era o persoană străină și care l-ar fi putut satisface era cu desăvârșire deslegat de mamă-sa, însă mătușa, care era deasemeni intangibilă și apoi aproprierea ei de mamă (ca a doua ediție) îi ținea mereu trează amintirea alintărilor materne, pe care el, în neștiința lui, le dorea și după ce a intervenit caracterul sexual. Mama a rămas idealul afecțiunei lui. La mama însă nu poate ajunge nici odată, (pe ea o caută el printre femeile cu bărbați, femei cărora le punea el alt nume, nu-i plăcea numele dat de soț. Numele *Nania* dat Lizicăi e foarte aproape de *Mamia*.)

Nesatisfacțiile în extern au mers crescând și când a mai căpătat lovitura examenului ***) s'a întors brusc cu toată ființa la idealul iubirei: mama. Neputând însă ajunge la ea s'a identificat complect cu ea. A început a-și cere și satisfacție ca o femee pe care și-o satisfăcea în mod simbolic cu siringa. Visurile lui vorbesc de perchiziții corpo-

---

*) El își aranjase astfel, pentru ca simbolul să fie mai complet, ca o siringă sa fie la el și una la mama. Simbolul siringei îl știu toți derbedeii.

**) Povestea Messalinei: a mers până acolo încât s'a culcat cu hamali și atleți prin bordeluri. Era istovită fizic — nu era mulțumită sufletește. Ea cauta pe altcineva la care nu putea ajunge, era o fixată undeva. Cauta pe cineva și nu-l găsea nicăiri.

***) Probabil că singur și-a aranjat căderea ca să aibă motiv de supărare și acte simbolice.

rale ce-i fac bărbați, ofițeri; vorbesc de cuțite, pumnale, hoți ce sar asupra lui și-l străpung.

Prin identificarea cu mama s'a trezit componența homosexuală*) și-și cere satisfacție și ea. Acest bolnav dacă nu ajungea morfinoman, ajungea cartofor, sau bețiv periodic, satisfăcându-se în mediu masculin, cel puțin sufletește. Morfina îi mai ajuta și la amorțirea excitației sexuale, care îl turbura numai, neputând fi satisfăcută nici odată.

Bolnavul înțelegând mecanismul proceselor psichice subconștiente, dându-și seama de pornirea ce-l mâna la morfină, deszicând dorința, care e absurdă față de realitate și înțelegând rostul simbolului i-a perit pofta de morfină; cea de mâncare însă i-a revenit, de-asemeni cerințele sexuale. Toată tendința lui e să arunce una câte una identificările cu mama cu toate consecințile lor.

Toate supravegherele maimuțărești ale mamelor ce au un singur copil trebue ciuruite puțin**) de-asemeni alintările, căci răpesc toată individualitatea copiilor și rămân copii și după ce's mari și-i turbură în desvoltarea psichosexuală. Mamele încă își au partea lor de păcate din aceste legături cu fiii lor și aceste lucruri au dus poporul să cimenteze în proverb și cântec ținuta soacrei față de noră, soția fiului ei. E o gelozie ce-i roade inima și nu-i lasă „veneticei“ să-i guste odorul, pe care ar vrea să-l aibă numai ea.

---

*) Copilul bisexual—Freud.

**) Natural dela o vârstă oare care, nu zico nimeni să-și lase copii sălbatici, însă să păzești un băiat de 20 ani să vezi la ce oră vine acasă și dacă nu se desvelește noapte, e curios lucru.

CONCLUZIUNI

Ori şi ce idee, (dorinţă, pornire), tinde să se transforme în act (reflexul ideo-dinamic al lui Bernheim).

Nu tuturor ideilor li-i permis însă a se transforma în acţiune adequată, de oarece întâlnesc în drumul lor critica, conştiinţa, care e reprezentantul societăţii în individ.

Ast-fel de idei cărora nu li-i permisă transformarea în acţiune adequată sunt dorinţele, pornirile imorale, incestuoase, perverse, criminale. Acest soi de dorinţi (mai slabe sau mai intense) sunt numeroase la fiece individ în copilărie — copilul reprezentând omul primitiv care nu ştie ce e considerarea: el vrea totul pentru sine, el vrea plăcerea cu orice preţ.

Aceste idei ce nu pot vedea lumina zilei, apucă pe alte căi mai mult sau mai puţin apropiate: se canalizează în alte acţiuni, chiar folositoare societăţii şi formează cultura: *se sublimează*.

Restul de dorinţi, porniri ce nu încap în canalizare se satisfac în visuri (ventile de siguranţă), în greşurile de toate zilele şi acţiunile simbolice, simptomatice nemaladive.

Când canalizarea în sublimare nu s'a făcut, apare conflictul între pornire şi conştiinţă (critică). Din acest conflict ese un compromis: simptomul morbid, care e o acţiune mascată, o acţiune simbolică, care nu e recunoscută de critică, pare deci străină de individ, deci neliniştește.

Pentru aceste soiuri de conflicte are fiecare o limită de toleranță; când limita e trecută apare turburarea.

Aceasta depinde prin urmare de raportul ce există între intenzitatea conflictului și limita de toleranță a individului (ca și la toxine).

Psichoanaliza are ca menire aflarea acelor dorinți (ascunse), cari venind în conflict cu critica dau compromisul: simptomul maladiv. Dorința, ideia fiind recunoscută, dispare acțiunea simbolică, simptomatică: individul își cunoaște dușmanul, știe ce măsuri să ia, mai ales când acele dorinți sunt absurde pentru realitate. Psichoanaliza caută să ajute și la sublimare.

Cu aceasta diminuă sau dispare conflictul, rămânând ca limita de toleranță să fie ridicată prin tratamentele medicamentoase obicinuite în neurologie și psichiatrie.

Psicho-analiza e prin urmare adevăratul tratament psichoterapic întrucât ea nu caută să suprime simptomul ci caută să atace cauza (să descopere tendința ascunsă) ce dă acele simptome.

Văzută și bună de imprimat.

Președintele Tezei, Decanul Facultății,

Prof. Dr. Al. Obregia. Prof. Dr. Toma Ionescu.

NB. — Candidatul este obligat a răspunde la orice chestiune medicală pusă de Jurîul examinator, în afară de subiectul tezei.